

ESTATUTOS SOCIALES

LABORAL
kutxa

Batzar Nagusian egindako aldaketak – 2020ko uztailaren 17an

Aurkibidea

Orrialdea

I. kapitulua. XEDAPEN OROKORRAK

1. artikulua. Izena eta esparrua	1
2. artikulua. Xedea	1
3. artikulua. Iraupena eta egoitza soziala	1
4. artikulua. Hizkuntza ofizialak	2

II. kapitulua. BAZKIDEAK

5. artikulua. Nor izan daitekeen bazkide	3
6. artikulua. Onartzeko baldintzak	4
7. artikulua. Onarpenari buruzko erabakia	4
8. artikulua. Onarpenaren publizitatea	5
9. artikulua. Onarpenari aurka egitea	5
10. artikulua. Erantzukizuna	5
11. artikulua. Bazkideen betebeharrak	6
12. artikulua. Bazkideen eskubideak	7
13. artikulua. Jarduera-erregimena	7
14. artikulua. Informazio-eskubidea	7
15. artikulua. Bazkidearen bajak	9
16. artikulua. Kanporatzea	9
17. artikulua. Diziplina-arauak	11
18. artikulua. Hutsegiteen sailkapena	11
19. artikulua. Zigorrak	17
20. artikulua. Zigor-prozedurak	18
21. artikulua. Bajen ondorio ekonomikoak	21
22. artikulua. Lan-bazkideen probaldia	22
23. artikulua. Gizarte Segurantzaren erregimena	22
24. artikulua. Lan-bazkideen barne-antolamendu funtzionala	23
25. artikulua. Bazkide laguntzaileak	23

III. kapitulua. KOOPERATIBAREN ORDEZKARITZA ETA GESTIOA

26. artikulua. Organo sozialak eta Zuzendaritza	24
27. artikulua. Batzar Nagusia	24
28. artikulua Ohiko eta Ezohiko Batzar Nagusiak. Deialdia	26
29. artikulua. Batzarraren funtzionamendua	27
30. artikulua. Boto-eskubidea	27
31. artikulua. Ordezkaritza-eskubidea	28
32. artikulua. Erabakiak hartzea	29

Aurkibidea

Orrialdea

33. artikulua. Batzarraren akta	29
34. artikulua. Batzar Nagusiaren erabakiei aurka egitea	30
35. artikulua. Kontseilu Errektorea	30
36. artikulua. Kontseilu Errektorearen osaera	33
37. artikulua. Ezintasunak eta bateraezintasunak	34
38. artikulua. Kontseilu Errektorearen funtzionamendua	35
39. artikulua. Kontseiluko kideen ordainsariak	36
40. artikulua. Kontseilu Errektoreko kideen erantzukizunak	36
41. artikulua. Kontseilu Errektorearen erabakiei aurka egitea	36
42. artikulua. Zuzendari nagusia	37
43. artikulua. Kontu-hartzaileak	38
44. artikulua. Errekurtso Batzordea	38

IV. kapitulua. EKONOMIA-ARAUBIDEA

45. artikulua. Kapital soziala	40
46. artikulua. Nahitaezko ekarpenak	40
47. artikulua. Borondatezko ekarpenak	41
48. artikulua. Ekarpenak nola eguneratuko diren	41
49. artikulua. Ekarpenak nola eskualdatuko diren	41
50. artikulua. Sarrera-kuotak	42
51. artikulua. Bazkide laguntzaileen ekonomia-araubidea	42
52. artikulua. Ekitaldiko emaitzak	42
53. artikulua. Soberakinen aplikazioa	42
54. artikulua. Galerak nola egotziko diren	43

V. kapitulua. DESEGITEA ETA LIKIDAZIOA

55. artikulua. Desegiteko arrazoiak	44
56. artikulua. Likidazioa	44
57. artikulua. Sozietatearen ondasunak eta azken balantzea nola esleituko diren 45	
58. artikulua. Azkentzea	46

Lehen xedapen gehigarria. Epeak nola zenbatuko diren	47
---	-----------

I. kapitulua. XEDAPEN OROKORRAK

1. artikulua. Izena eta esparrua

Bat. Caja Laboral Popular Kreditu Kooperatibaren eta Ipar Kutxa Rural Kreditu Kooperatibaren arteko bat-egitearen ondorioz, kreditu-kooperatiba bat eratu da. Haren izena hau da: “Caja Laboral Popular, Coop. de Crédito”, aurrerantzean “Kooperatiba” edo “Entitatea”.

Bi. Estatutu hauetan ezarritakoari jarraituko dio eta, bertan aurreikusten ez diren gaitan, kreditu-kooperatibei buruzko 1989ko maiatzaren 26ko 13/1989 Legeak ezarritakoari, bere garapen-arauei, orokorrean Kreditu Entitateen jardura arautzen duten legeei eta aplikagarri izan daitezkeen xedapenei. Izaera ordeztailuz, Kooperatiben legeria izango zaio aplikagarri.

Hiru. Bere jardura ez da lurralde-esparru batera ere mugatuta egongo.

2. artikulua. Xedea

Bazkideen eta hirugarrenen premia finantzarioei kreditu-entitateek berezkoak dituzten jardueren bidez erantzutea du helburu. Horretarako, gainerako kreditu-erakundeei baimenduriko aktiboko, pasiboko zein zerbitzuko eragiketa guztiak egin ditzake, baita osagarri edo instrumentalak eta xede kooperatiboak sustatu nahiz ondoen betetzeko balio dutenak ere, betiere bazkideen finantza-beharrei lehentasuna emanaz eta hirugarrenetikiko eragiketa aktiboetarako legezko mugak errespetatuz.

Era berean, beste pertsona fisiko edo juridiko batzuekin sozietate-loturak edo partzuergoak era ditzake, eta dagozkion merkatu antolatuetako kide izan daiteke (bere araudian onartuta badago), helburu soziala lortzeko garatzen dituen enpresa-jarduerak erraztu eta bermatzeko helburuarekin.

Bazkide ez diren hirugarrenekin ere partekatu ahal izango ditu jarduerak eta zerbitzuak, eta indarrean den legediak jasotzen dituenak izango dira muga bakarrak.

3. artikulua. Iraupena eta egoitza soziala

Bat. Kooperatibaren iraupena mugagabea izango da.

Bi. Egoitza Soziala Arrasaten (Gipuzkoan) izango du, Jose Maria Arizmendiarieta pasealekua zk.g.an. Hala ere, udal-mugarte bereko beste helbide batera alda daiteke, Kontseilu Errektoreak erabakitzen badu.

Egoitza sozialean bestelako edozein aldaketa egiteko, estatutu hauek aldatzeko akordioa beharko da, horietan finkatutako gehiengo bidez.

4. artikulua. Hizkuntza ofizialak

Euskara izango da, gaztelaniarekin batera, hizkuntza ofiziala. Behar diren neurriak hartuko dira gero eta gehiago heda dadin.

II. kapitulua. BAZKIDEAK

5. artikulua. Nor izan daitekeen bazkide

Estatutuetan eta indarrean diren legezko aginduetan finkatuta dauden baldintzak betetzen dituzten pertsona fisiko edo juridiko guztiak izan daitezke bazkide.

Horrez gain, Kooperatibako langileak ere izan daitezke lan-bazkide.

Era berean, 25. artikuluan agindutakoa betetzen duten pertsona fisikoak bazkide kolaboratzaile izan daitezke.

Iraupen mugatuko lan-bazkideak.

Iraupen mugatuko lan-bazkideak ere egon daitezke. Ondore horietarako, bazkidea onartzeko unean hala erabakitzen bada, iraupen mugatuko lan-bazkide moduan onartu ahal izango da, baldin eta halako bazkideen kopurua ez bada lan-bazkide mugagabeen bostena baino handiagoa.

Iraupen mugatuko bazkideak kapital sozialera egin behar duen nahitaezko ekarpena gutxieneko nahitaezko ekarpenaren ehuneko hamarrekoa izango da, eta baja ematen zaionean itzuliko zaio, lotura-aldia igarotakoan.

Behin iraupen mugatuko lan-bazkideak izateko hitzartutako epea amaitutakoan, automatikoki utziko diote izaera horri, eta sozietate-lotura azkendu egingo da, hitzartutako epea amaitze hutsarekin eta inolako betekizun formalik bete behar izan gabe.

Iraupen mugatuko lan-bazkideen loturaren iraunaldia onarpenaren unean adostuko da, eta elkarren segidako luzapenak adostu ahal izango dira. Dena den, loturaren iraupen osoa ez da izango 5 urtetik gorakoa, hasierako epea eta luzapen posibleak metatuta.

Iraupen mugatuko lan-bazkideak ezingo dira izan Kontseilu Errektoreko eta Kontseilu Sozialeko kide, ezta kontu-hartzaile edo likidatzaile ere. Gainera, hasieran hitzartutako epea amaitzen denean, ezingo dute bazkide kolaboratzaile izatea eskatu.

Iraupen mugatuko lan-bazkideek ez dute probaldirik egin behar, izaera hori izateko hitzartutako epea bete eta berehala iraupen mugagabeko lan-bazkide gisa onartzen badira edo kontratu mugagabea egiten bazaie.

Iraupen mugatuko lan-bazkideen gainerako eskubideak eta betebeharrak lan-bazkide mugagabeen aitortzen zaizkienak izango dira. Hala ere, indarrean dagoen legeriari jarraikiz, Kontseilu Errektoreak berariazko araudi bat onar dezake, bazkide horien mugak edo berezitasunak arautzeko.

6. artikulua. Onartzeko baldintzak

Bat. Bazkide izan nahi duten pertsona fisiko edo juridikoek dagokien eskaera aurkeztu beharko dute idatziz. Horretan, Estatutu hauek eta ekarpenei eta indarrean diren gainerako akordioei buruzko konpromisoak onartu egiten dituztela adieraziko dute. Eskaerarekin batera, adinez nagusia izatea edo nortasun juridiko osoa izatea egiaztatzen duen dokumentazioa aurkeztu behar da, baita egoera ekonomiko-finantzarioari buruzko dokumentazioa ere. Pertsona fisikoek Estatutuetan ezarritako gutxieneko partaidetza-modulua bete beharko dute, etenik gabe, onartzeko eskaera egin baino 12 hilabete lehenago. Orobat, nomina, pentsioa, jarduera ekonomikoak eragindako ordainsariak edo horien pareko aldizkako diru-sarrerak Caja Laboralen helbideratuta izan behar dituzte.

Bi. Langileek ondorengo baldintzak bete beharko dituzte, lan-bazkide izateko:

- a) Adinez nagusia izatea.
- b) Sei hilabeteko probaldia gainditzea. Probaldian zehar, bai Kooperatibak bai bazkidegaiak aukera izango dute elkarren arteko harremana libreki eteteko.

Dena den, Batzar Nagusiak finkatutako lanpostuetan hemezortzi hilabetera artekoa izan daiteke probaldia, lanpostuok betetzeko baldintza pertsonal bereziak behar direnean. Bi aldeak ados jarriz gero, probaldia murriztu edo kendu egin ahal izango da.

Ez da aipatutako probaldia bete behar izango, baldin eta bazkide berriak tarte hori Kooperatiban besteren konturako langile gisa eman badu lanean.

Besteren kontura lanean emandako denbora bazkidegaiari dagokion probaldia baino laburragoa bada, sozietate-kontratua egindakoan kontuan hartuko zaio epe hori probaldiari dagozkion ondorioetarako.

- c) Onarpen-eskabidean, Estatutu hauetan eta indarrean dauden gainerako erabakietan adierazten diren ekarpenei, baldintza sozio-laboralei eta gainerako erantzukizun osagarriari buruzko konpromisoak onartzea.

Hiru. Aurreko bat eta bi ataletan finkaturikoaz gain, bazkide-gaiak ezin izango dira berankortasun-egoeran egon Kooperatibarekin.

7. artikulua. Onarpenari buruzko erabakia

Kontseilu Errektoreari dagokio onartzeari buruzko erabakiak hartzea, eta bidezko arrazoia dagoenean bakarrik erabaki ahal izango du ez onartzea. Honako hauetan oinarrituko da onarpena ukatzeko:

- a) Kooperatibaren ahalmen finantzarioan.

- b) Bazkide izan nahi duten entitateen egoera ekonomiko eta sozialari eta gainerako bazkideen jardueretik bateragarritasunari buruzko txosten teknikoetan
- c) Entitatea zuzendu, administratu, antolatu eta funtzionatzeko dagoen lan-bazkide berrien behar objektiboan
- d) Zuzendaritzak probaldiaren ondoren egindako txostenetan.
- e) Legeak edo estatutuek onarpenaren inguruan galdatzen duten edozein baldintza ez betetzean.

8. artikulua. Onarpenaren publizitatea

Eskatzailea, pertsona naturala nahiz juridikoa, onartzeko edo ez onartzeko erabakia eskaera jaso eta hurrengo hirurogei egunetan hartuko da. Erabakia berehala jakinaraziko zaio eskatzaileari edo bere legezko ordezkariari, eta era berean, elkartearen egoitza sozialeko iragarki-taulan ikusgai jarriko da. Kontseilu Errektoreak arrazoiak eman beharko ditu ez onartzea erabakitzen badu.

9. artikulua. Onarpenari aurka egitea

Bat. Eskatzaileak ukapen-erabakiari aurka egin ahal izango dio Errekurtso Batzordean, eta hogeit eguneko epea izango du horretarako, Kontseilu Errektoreak erabakia jakinarazi dion egunetik edo Kontseiluak erabakia hartzeko jarrita duen azken egunetik aurrera.

Bi. Onarpen-erabakiari aipatutako organo sozialean egin ahal izango zaio aurka, betiere onarpen-erabakia ezagutzera eman eta hamar eguneko epean, gutxienez bazkideen ehuneko hamarrak hala eskatzen badu. Eskatzailea ez da bazkide izango onarpenari aurka egiteko epea igaro arte edo, aurka egin bazaio, Errekurtso Batzordeak erabakia hartu arte

Hiru. Errekurtso Batzordeak bozketa sekretu bidez ebatziko ditu aurreko bi ataletan aipatutako errekurtsoak. Bi kasu horietan, interesatuari entzun beharko zaio aurretiaz.

10. artikulua. Erantzukizuna

Bazkideek zor sozialean duten erantzukizuna beraien ekarpenetara mugatuko da. Kooperatiban baja hartu duten bazkideei, ordea, desagertu egingo zaie erantzukizun hori, dagozkien likidazioak egin eta ordaindutakoan, eta ezin izango zaie ezer ere eskatu entitateak bazkidea banandu baino lehen egindako zorreatatik.

11. artikulua. Bazkideen betebeharrak

Bat. Bazkideek betebeharrak hauek dituzte:

- a) Batzar Nagusiaren eta partaide den gainerako organoen bileretara joatea.
- b) Kooperatibako organo sozialek baliozki hartutako erabakiak betetzea.
- c) Kooperatibako datuak eta gaiak isilpean gordetzea, baldin eta ezagutzera eman ez gero bidezko interes sozialei kalte egiteko arriskua badago.
- d) Kooperatibaren enpresa-jarduerentzat konpetentzia izango den lanik ez egitea, Kontseilu Errektoreak berariazko baimenik ematen ez badu.
- e) Eman zaizkien karguak onartzea, ez onartzeko arrazoi justurik ez badute.
- f) Kapital sozialari egin beharreko ekarpena aurreikusitako eran eta epeetan ordaintzea.
- g) Helburu sozialarekin zerikusia duten zerbitzu eta jardueretan parte hartzea, baita prestakuntza-jardueretan ere.
- h) Giro ona sustatzea, eta zuzendaritzakoekin eta gainerako bazkideekin dituzten harremanetan errespetuan oinarritzea.
- i) Kooperatibaren edo, oro har, Kooperatibismoaren kontra ez hitz egitea jende artean eta nahita.
- j) Lege eta estatutu-tuetako gainerako betebeharrak betetzea.

Bi. Entitate elkartekideek, gainera, betebeharrak hauek ere izango dituzte:

- a) Entitate edo kooperatiba elkartekideek memoriak, balantzeak eta eskatutako antzeko agiri edo datuak igorri beharko dizkiote Entitateari, eta, horrek egoki deritzonenean, kontabilitatea edo administrazioa ikuskatzeko bidea eman beharko dute.
- b) Helburu sozialaren ondoriozko jarduerara eta zerbitzuetan parte hartu beharko dute. Horretarako, 20.000 €-ko gutxieneko partaidetza-modulua finkatu da aktiboki nahiz pasiboki jarduteko.

Hiru. Bakarkako bazkideentzat 10.000 eurokoa izango da, gutxienez, aktiboki edo pasiboki jarduteko gutxieneko partaidetza-modulua.

12. artikulua. Bazkideen eskubideak

Bat. Honako hauek dira bazkideen eskubideak:

- a) Organo sozialetako karguetarako hautesle eta hautagai izatea.
- b) Batzar Nagusiaren eta partaide diren gainerako organo sozialen erabakietan hitzarekin eta botoarekin parte hartzea, eta proposamenak egin ahal izatea.
- c) Eskubideak erabiltzeko eta betebeharrak betetzeko behar duten informazioa jaso ahal izatea.
- d) Kooperatibak helburu soziala betetzeko gauzatzen dituen enpresa-jardueretan inolako diskriminaziorik jasan gabe parte hartzea.
- e) Kapital sozialari egindako ekarpenen ondorioz interesak jasotzea.
- f) Itzulkin kooperatiboa jasotzea.
- g) Kapital sozialari egindako ekarpenak eguneratuta izatea eta bueltan jasotzea.
- h) Lege eta estatutuetao gainerako eskubideak erabiltzea.

Bi. Lege eta estatutuetao arauen eta Kooperatibako organo sozialek baliozki hartutako erabakien arabera gauzatuko dira eskubide horiek.

13. artikulua. Jarduera-erregimena

Estatutu hauetan finkatutako betebeharrak eta eskubideei kalterik eragin gabe, Entitateak eta berari elkaturiko entitateek, ados jarriz gero, jarduera-erregimenari buruzko eskubide eta betebeharrak ezarri ahal izango dituzte, eta kasuan kasuko kontratuak sinatuko dituzte horrelakoetan. Kontratu horiek Mondragon Corporación Cooperativarekiko lotura-mailari egiten diote erreferentzia.

14. artikulua. Informazio-eskubidea

Bat. Bazkideek informazio-eskubidea erabili ahal izango dute Legeetan, Estatutu hauetan eta Batzar Nagusiaren erabakietan aurreikusitakoei jarraikiz.

Bi. Kontseilu Errektorearen erantzukizuna izango da bazkideei Kooperatibako Estatutuen, Barne Araudiaren eta bertan egindako aldaketen kopia bana ematea.

Hiru. Bazkide guztiak dute Kooperatibako bazkideen Erregistro Liburua eta Batzar Nagusiko Akta Liburua irakurtzeko eskubidea. Bazkideren batek eskatzen badu, Batzar Nagusietan hartutako erabakien kopia ziurtatua emango dio Kontseilu Errektoreak.

Halaber, bazkideren batek eskatuz gero, berorren (indibidualki edo kolektiboki) eragina duten Kontseiluaren erabakien kopia ziurtatua emango dio Kontseilu Errektoreak.

Lau. Bazkideren batek eskatzen badu, Kooperatibarekiko duen harreman ekonomikoa zertan den erakutsi eta azalduko dio Kontseilu Errektoreak, eta hilabeteko epea izango du horretarako.

Bost. Batzar Nagusiak gai-zerrendaren arabera ekitaldi ekonomikoaren kontuak aztertu eta horiei buruzko erabakiak hartu behar dituzenean, deialdia ezagutzera eman den egunetik Batzarra egin arte, dokumentu hauek utzi beharko dira ikusgai Kooperatibaren helbide sozialean: Balantzea, Galera eta Irabazien Kontua, Azalpen Txostena eta mozkinak banatu edo galerak egoztearen inguruko proposamena. Epe horretan, dokumentu guztiak aztertu eta Kontseilu Errektoreari egoki deritzeten azalpenak idatziz eskatzeko aukera izango dute bazkideek. Batzarrean emango zaizkie erantzunak, baina Batzarren aurreko bost lanegunetan egin beharko dute eskaera.

Gai-zerrendan ekonomiari lotutako edozein gai sartzen bada, aurreko paragrafoan adierazitakoak bete beharko dira, baina oinarrizko dokumentazioa Batzarrean aztertu beharreko gai ekonomikoari buruzkoa izango da, eta kontu-hartzaileen txostena ez da beharrezkoa izango.

Sei. Bazkideek Kooperatibaren edozein alderdiri buruz egoki deritzeten azalpen eta txostenak eskatu ahal izango dizkiote Kontseilu Errektoreari idatziz. Idatzia aurkeztu zutenetik zortzi egun igaro ondoren egingo den lehen Batzar Nagusian erantzungo die Kontseiluak.

Zazpi. Bazkideen 100eko 10ek edo ehun bazkidek Kontseilu Errektoreari egoki deritzoten informazioa idatziz eskatuz gero, Kontseiluak eman egin beharko die, idatziz eman ere, gehienez hilabeteko epean.

Zortzi. Bost, Sei eta Zazpigarren ataletako kasuetan, Kontseilu Errektoreak eskatu zaion informazioa ez ematea erabaki ahal izango du, Kooperatibaren bidezko interesak arrisku larrian jar badaitezke. Dena den, ezin izango du informaziorik ukatu Batzarrean eman beharrezkoa bada eta bertaratu eta ordezkaturakoen erdiak baino gehiagok eskatzen badiote, eta, gainerako kasuetan, informazioa eskatu duten bazkideek jarritako errekurtsorearen ondorioz, Errekurtsio Batzordeak erabaki badu.

Hala ere, Kontseilu Errektoreak eskatutako informazioa ez ematea erabakitzen badu, eskatzaileek beti izango dute erabakiari aurka egiteko eskubidea, Estatutu hauetako 34. artikuluan adierazitako prozedurari jarraiki.

Bederatzi. Aurreko zenbakietan bazkideentzat arautu diren eskubideei kalterik eragin gabe, Batzar Nagusiak Batzordeak sortzeko eta arautzeko eskubidea izango du, bazkideentzat Kooperatibaren jardunbideari buruzko ahalik eta informazio gehien lor dezaten.

15. artikulua. Bazkidearen bajak

Bat. Bazkide batek edonoz hartu ahal izango du borondatezko baja Kooperatiban, baina Kontseilu Errektoreari idatziz jakinarazi beharko dio erabakia, hilabete lehenago, ezinbesteko kasuetan izan ezik.

Erabakia aurretiaz jakinarazteko epea bete ezean, kasuan kasuko kalte-galerak ordaindu beharko ditu bazkideak. 21. artikuluko laugarren atalean aurreikusitako ondorioetarako, erabakia aurretiaz jakinarazteko epea bukatutakoan emango zaio baja bazkideari.

Bi. Estatutu hauetan aurreikusi ez diren betebeharrak edo zama oso larriak eragingo dituen erabakiren bat hartu badu Batzar Nagusiak, eta bere botoa salbatuta daukan edo Batzarrean izan ez den bazkideren bat ez badago ados erabaki horrekin, baja hartzeko eskubidea izango du bazkide horrek, eta arrazoizkotzat hartuko da, gainera, baja. Idatziz egin beharko dio eskaera Kontseilu Errektoreari, eta berrogei eguneko epea izango du horretarako, erabakia hartu eta hurrengo egunetik aurrera.

Hiru. Bazkideren bat ez badago ados Kontseilu Errektoreak bere borondatezko bajaren sailkapen eta eraginaren inguruan hartutako erabakiarekin, 34. artikuluan aurreikusitako prozesu-arauei jarraiki egin ahal izango dio aurka. Gainera, aukera izango du aurretik Errekurtso Batzordeari errekurtsoa aurkezteko. Hilabeteko epea izango du, Kontseilu Errektorearen erabakia jakinarazi dioten egunetik aurrera. Errekurtsoa jarriz gero, bertan behera geratuko dira gainerako ekintzen iraungipen-epaia.

Lau. Bazkide izateko eskatzen diren baldintzak galtzen dituen bazkideak utzi egin beharko dio derrigorrez bazkide izateari. Nahitaezko baja Kontseilu Errektoreak erabakiko du, ofizios eta interesatuari entzun ostean, edozein bazkidek edo bazkide izateko baldintzak betetzei utzi dionak eskatzen badu.

Bazkidea ados ez badago, Kontseilu Errektorearen erabakiaren kontrako errekurtsoa jartzeko aukera izango du, 16. artikuluko Bi, Hiru eta Laugarren ataletan gai horretarako zehaztutakoekin bat.

Nahitaezko baja arrazoizkotzat hartuko da, baldin eta baldintzak galtzea ez bada izan bazkidea Kooperatibarekiko betebeharrak nahita saihesten saiatzeagatik edo nahitaezko baja bidegabeko onurak lortzeko erabiltzeagatik. Justifikatu gabeko nahitaezko bajetan, Kooperatibak kasuan kasuko kalte-galerak eskatu ahal izango dizkio bazkideari.

16. artikulua. Kanporatzea

1) HUTSEGITE SOZIALENGATIK

Bat. Kontseilu Errektoreak soilik hartu ahal izango du bazkideak kanporatzeko erabakia, betiere, Estatutuaren tipifikatutako hutsegite oso larriren bat egin bada. Nahitaezkoa izango da, halaber, horretarako izapidetutako espedientea bideratzea eta aurretiaz interesatuari entzutea.

Kanporatzeko erabakiaren arrazoia bazkideak betebeharrak ekonomikoak ez bete izana denean, zenbat denbora igaro den kontuan hartu gabe kanporatu ahal izango dute, baldin eta bazkideak bere egoera erregularizatu ez badu.

Bi. Bazkideak Errekurtso Batzordeari errekurtsoa aurkeztu ahal izango dio kanporatzeko erabakiaren kontra, erabakiaren berri izan eta hurrengo hilabetean.

Errekurtso Batzordeak bi hilabeteko epea izango du, aurkezpen-egunetik aurrera, errekursoari buruzko erabakia hartzeko, baina interesatuari entzungo dio aurrena. Epe hori igaro ondoren ebatzi eta jakinarazi ez bada, onartutzat joko da errekurtsua.

Hiru. Kanporatzeko erabakia Errekurtso Batzordearen berrespena jakinarazitakoan izango da exekutagarria, edo bestela, Batzorde horri errekurtsua jartzeko finkatuta dagoen epea igarotakoan.

Dena den, lan-bazkideen kasuan, Kontseilu Errektoreak kanporatzeko erabakia hartzeaz bat bazkideari lana kentzeko aukera izango du Kooperatibak, baina hala ere, lanean ari zenean zituen eskubide ekonomiko berberak izaten jarraituko du.

Lau. Kanporatzeko erabakiari kontra egiteko aukera izango du bazkideak, 34. artikuluan aurreikusitako prozesu-bideari jarraituz. Hilabeteko epea izango du hori egiteko, eta erabakia exekutagarri bihurtu den eguna izango da epearen abiapuntua.

II) LANEKO HUTSEGITEENGATIK

Bost. Zigor-proposamena kanporatzea denean, bazkide erruztatuak deskargua egin ahal izango dio Kontseilu Errektoreari, zuzendari nagusiaren jakinarazpena jaso eta hurrengo hogeitun egunetan.

Sei. Kontseilu Errektoreak hogeita hamar egun izango ditu, deskargua jaso duen egunetik aurrera, hutsegitearen sailkapena eta zigor-proposamena berresteko edo ez onartzeko, baina, erabakia hartu aurretik, Kontseilu Sozialeko kideei entzun beharko die.

Zazpi. Kontseilu Errektoreak kanporatzeko erabakia berretsiz gero, bazkideak errekurtsua aurkeztu ahal izango dio Errekurtso Batzordeari, erabakiaren berri izan eta hurrengo hamabost egunetan.

Zortzi. Kanporatzeko erabakia exekutagarri bihurtzeko, ezinbestekoa izango da Errekurtso Batzordeak berrespena ematea edo Kontseilu Errektoreari deskargua egiteko eta Errekurtso Batzordeari errekurtsua aurkezteko epea bukatuta egotea. Dena den, Errekurtso Batzordeak erabakia hartu arte, bazkideari lana kentzeko aukera izango du Kontseilu Errektoreak, baina lanean ari zenean zituen eskubide ekonomiko berberak izaten jarraituko du hark.

Bederatzi. Kontseilu Errektoreak ez badu kanporatzeko proposamena onartzen, egoki deritzon zigorra ezarriko du, eta bazkideak horren aurka ere errekurtsua jarri ahal izango du Errekurtso Batzordean, Kontseilu Errektoreak erabakia jakinarazi ondorengo zortzi egunetan. Dena den, zigorra Kontseilu Errektoreak erabaki duen unean bertan izango da exekutagarria.

17. artikulua. Diziplina-arauak

Erantzukizuneko giro sozial egokia egongo dela ziurtatzeko, eta Kooperatibako bazkideen eta gestio ekonomikoaren artean inolako oztoporik ez sortzeko, diziplina sozialari buruzko erregimena finkatu dugu. Bi alderdi bereizi ditugu:

batetik, hutsegite sozialei ezarriko zaien erregimena, eta bestetik, lan-bazkideei lanean ari direla egindako hutsegiteengatik ezarriko zaiena. Ondorengo artikuluetan zehaztuko ditugu aipatutako erregimenaren funtsak.

18. artikulua. Hutsegiteen sailkapena

Aurretikoa. Hutsegitezat hartuko da Kooperatibari eta haren bazkideei aplikagarri zaien kanpo-araudian, estatutu hauetan eta gainerako barne-arauetan ezarritako eginbehar eta betebehar sozialak lanean ez betetzea dakarren ekintza edo ez-egite oro.

Hutsegiteen mailaketa: Hurrengo puntuetan tipifikatutako faltaren batean edo aurreko paragrafoan oro har ezarritako ez-betetzereen batean erortzen den bazkideak zehapena jaso ahal izango du, estatutu hauen 16. eta 20. artikuluetan ezarritako prozeduraren arabera. Hala ere, ados egon ezean, bide jurisdikzionalera jotzeko eskubidea izango du bazkideak, Kooperatibaren barruko bidea agortu ondoren.

Hutsegitearen mailaketa zehazteko, hutsegitearen berezko larritasuna, ondorioen garrantzia eta egintzaren asmoa hartuko dira kontuan, eta, inguruabar horien arabera, arina, larria edo oso larria izan daiteke, jarraian tipifikatutakoari jarraituz:

A) HUTSEGITE SOZIALEN SAILKAPENA

Bat. Hutsegite sozialak arinak, larriak eta oso larriak izan daitezke.

Bi. Hutsegite arinak:

- a) Kooperatibaren helburuen ordena eta garapen egokirako ezarrita dauden arauak ez betetzea.
- b) Estatutuetakoa arauak edo funtzionamendu-erregelamendu eta arauak ezjakintasun desenkusaezinaren ondorioz ez betetzea, betiere hutsegitea Estatutu hauetan larritzat edo oso larritzat hartuta ez badago.
- c) Deia jaso arren, ekintza sozialetara eta, bereziki, Batzar Nagusietara ez joatea, justifikatutako arrazoirik izan gabe.
- d) 11. artikuluko Bi a) atalean aurreikusitako informazioa garaiz ez bidaltzea.

Hiru. Hutsegite larriak:

- a) Hutsegite arinak errepikatzea: entitate elkartuek hiru urteko epean eta gainerako bazkideek urtebeteko epean.
- b) Kooperatibaren fondoak 2. artikuluan aurreikusitako kreditu-laguntzak edo bestelakoak eskatzerakoan adierazi diren helburuetarako ez erabiltzea.

- c) Eman zaizkien kargu sozialetan arduraz ez aritzea.
- d) Eman zaizkien kargu sozialak ez onartzea edo dimititzea, Biltzar Nagusiak arrazoi justifikaturik ez dagoela uste badu.
- e) Kontseilu Errektoreak baimenik eman gabe, helburu sozial bera edo antzekoa duen beste entitate bateko kide izatea edo harentzat jardutea.
- f) Kreditu-laguntza, merkataritza-arrisku edo sinaduradun bermeen eskaerekin zerikusia duten txosten edo jakinarazpenetan axolagabekeriako omisioak egitea.
- g) 11. artikuluan aurreikusitako betebeharrak ekonomikoak eta gainerakoak atzeratzea edo ez betetzea.

Lau. Hutsegite oso larriak:

- a) Hutsegite larriak errepikatzea: entitate elkartuek hiru urteko epean eta gainerako bazkideek urtebetean.
- b) Kreditu-laguntza, merkataritza-arrisku edo sinaduradun bermeen eskaerekin zerikusia duten txostenetan edo jakinarazpenetan omisioak nahita egitea edo gertakariak faltsutzea.
- c) Bazkideak Kontseilu Errektoreari dagozkion eginkizunak bere gain hartzea.
- d) Kooperatibaren funtzionamendua arautzen duten xedapenak nabarmen haustea.
- e) Duten izaeraren ondorioz, Kooperatibaren interes materialari edo izen onari kalte egin diezaieketen jarduerak gauzatzea, besteak beste, konpetentziazko eragiketetan aritzea, Entitateko zuzendari eta ordezkariekin begirunerik gabe jokatzeko, ekarpenetan iruzur egitea eta fondoak bidegabeki erabiltzea.
- f) Bazkide izateaz baliatuta, espekulaziozko edo legearen kontrako jarduerak gauzatzea.
- g) Kooperatibaren oinarri sozial eta ideologikoei sistematikoki kontra egitea eta proselitismo publikoa gauzatzea.
- h) Kooperatibako gutun eta dokumentuetako sekretua haustea edo derrigorrez isilpean gorde beharreko datuak ezezagunei adieraztea.
- i) Kulusio-letrak edo igorriak faktura egin aurretik negoziatzea.
- j) Eragiketa aktiboetan interes-tasa hobaritzearen edo arriskuak barkatzearen ondoriozko betebeharrak eta baldintzak ez betetzea.

B) LANEAN EGINDAKO HUTSEGITEEN SAILKAPENA

Bost. Hutsegite arinak:

- a) Bidezko arrazoirik gabe hilabetean 4 orduz lanera ez etortzea.
- b) Zabarkeria edo axolagabekeria desenkusaezina, Kooperatibaren interesei kalterik eragin ez badie.
- c) Laneko arriskuen prebentzioaren arloan aurreikusitako betebeharrak ez betetzea, baldin eta horrek arriskuren bat (arina bada ere) sor badezake norberarentzat edo hirugarrenentzat.
- d) Lana bidezko arrazoirik gabe uztea eta lanarekin zerikusirik ez duten izaera arineko jarduerak egitea lanorduetan edo lantokian.
- e) Bazkideari emandako zereginak eta erantzukizunak behar bezala betetzeko oztopo arin diren ekintza edo ez-egiteak.
- f) Lanera ez joateko asmoa aldeztu aurretik edo, dagokionean, hurrengo 24 orduetan ez jakinaraztea, salbu eta ezinezkoa izan dela frogatzen bada.
- g) LABORAL Kutxaren Etikaren eta Jokabide Profesionalaren Kodean ezarritako eginbeharrak ez betetzea eta jokabide desegokiak izatea (ez-betetze eta jokabide arinak).
- h) Izaera pertsonaleko datuak babestearen eta kapitalak zuritzeari eta terrorismoaren finantzaketari aurrea hartzearen alorretako eginbeharrak ez betetzea (ez-betetze arinak).

Sei. Hutsegite larriak:

- a) Urtebete baino gutxiagoan hainbat falta arin egitea.
- b) Bidezko arrazoirik gabe hilabetean 16 orduz lanera ez etortzea.
- c) Jendearekiko begirunerik ez izatea eta lankideei hitzez edo egitez tratatu txarrak ematea. Era berean, Zazpigarren atalean falta oso larritzat tipifikatutako jazarpen moral, sexual eta/edo sexista izan gabe, pertsonen intimitatearen edo duintasunaren aurkako edozein portaera izatea, sexua, sexu-orientazioa edo -identitatea, jaiotza, arraza, etnia, erlijioa, sinesmena, iritzia, adina, desgaitasuna, gaixotasuna, hizkuntza edo beste edozein baldintza pertsonal edo sozial oinarri hartuta.
- d) Lotsagabekeriaz edo pertsona zein gauzei kalte egiteko moduan protesta egitea, eta falta arinen ondorioz ezarritako zehapenak ez betetzea.
- e) Errendimendurik eza, diziplinarik eza eta mailaz goragokoek lanaren inguruan emandako aginduak ez betetzea.

- f) Laneko arriskuen prebentzioaren arloan aurreikusitako betebeharrak ez betetzea, baldin eta ez-betetze horrek pertsonen segurtasunerako eta osasunerako arrisku eta kalte larriak eragiten baditu.
- g) Sekretu profesionala haustea, nahiz eta kalterik ez eragin.
- h) Segurtasun-arauak, zibersegurtasunari buruzkoak barne, nahita edo zabarkeriaz ez betetzea, eta beste pertsona batzuen eskura jarritako baliabide material nahiz teknologikoak erabiltzea edo pertsona haien ordez jardutea, aipatutako baliabideak erabiliz.
- i) Agiri, gutun eta datuak baimenik gabe atxikitzea eta ez dagozkien helburu edo erabilerak ematea.
- j) Lan-orduetan norbere lanak egiten aritzea eta Kooperatibaren tresneria, materialak eta baliabideak norberarentzat erabiltzea.
- k) Bezeroei orotariko kredituak eta arriskuak emateko eta, oro har, ondasunak erosteko, zerbitzuak kontratatzeko eta hirugarrenekin obligazioak hartzeko ahalmenak eta eskurantzak erabiltzerakoan justifikaziorik gabeko gehiegikeria larriak egitea, eta ahalmen eta eskurantza horiek ez dituztenek justifikaziorik gabe berenganatzea.
- l) Departamentuei edo bulegoei ez laguntzea Kooperatibak egoki funtzionatzeko bete behar dituzten eginkizunak gauzatzeko.
- ll) Lana bertan behera uztea, izaera larriz eta bidezko arrazoirik gabe.
- m) Bazkideari emandako zereginak eta erantzukizunak behar bezala betetzeko oztopo larri diren ekintza edo ez-egiteak.
- n) Enpresaren jabetzako bitarteko informatikoak (posta elektronikoa, Internet, intraneta eta abar) lan-prestazioarekin zerikusirik ez duten helburuetarako erabiltzea, baldin eta erabilera horretan emandako denbora dela-eta bertan behera utzi badira lanari dagozkion funtzioak.
- ñ) LABORAL Kutxaren Etikaren eta Jokabide Profesionalaren Kodean ezarritako eginbeharrak ez betetzea eta jokabide desegokiak izatea (ez-betetze eta jokabide larriak).
- o) Izaera pertsonaleko datuak babestearen eta kapitalak zuritzeari eta terrorismoaren finantzaketari aurrea hartzearen alorretako eginbeharrak ez betetzea (ez-betetze larriak).

Zazpi. Hutsegite oso larriak:

- a) Urtebete baino gutxiagoan hainbat falta larri egitea.
- b) Bidezko arrazoirik gabe hilabetean 40 orduz lanera ez etortzea.
- c) Kooperatibak emandako funtzioak betetzerakoan edo funtzio horietaz baliatuz, Kooperatibari iruzur egitea, desleialtasunez jokatzea edo

konfiantzaz abusatzea. Halaber, zerbitzuz kanpo Kooperatibarentzat iruzurrezkoak diren ekintzak burutzea.

- d) Sekretu profesionala haustea, baldin eta Kooperatibari edo hirugarrenei kalteak eragin bazaizkie.
- e) Kooperatibaren korrespondentzia, dokumentuak eta datu erreserbatuak faltsutzea, bahitzea edo urratzea, Kooperatibari kalte larriak eragin ahal bazaizkio.
- f) Ebasketa, lapurreta, bidegabeko jabetzea, maula eta, oro har, Kooperatibarentzat kaltegarriak diren ekintza edo ez-egiteak, eta Kooperatibari zerbitzu ematerakoan egindakoak.
- g) Dolozko edozein delituaren ondoriozko kondena. Salbuespen bakarrak izango dira delituaren izaera berezia kontuan hartuta delitua egin duenarenganako konfiantzan eraginik ez dutenak Kooperatibaren ustez.
- h) Kooperatibaren zerbitzuren bat ematen ari delako edo eman duelako bertako bezeroengandik edo hirugarrenengandik, zuzenean edo zeharka, ordainsariak, hitzemeak, abantailak edo edozelako prerrogatibak gestionatzea zein onartzea, baldin eta, ebaluazioa edo ezaugarriak kontuan hartuta, ez badira pertsonen arteko harremanen ondoriozko afektua eta esker ona erakusteko opari ez-diruzkoak.
- i) Kooperatibaren helburu soziala kontuan hartuta, zuzeneko konpetentzia diren jarduera edo lanak gauzatzea.
- j) Lehendakaritzak, Zuzendaritza Nagusiak edo horien ordezkariak baimenik eman gabe lantokiak jendearentzat ixtea, ezinbesteko kasuetan izan ezik.
- k) Barne-arrazoietan oinarritutako grebak sustatzea edo egitea.
- l) Lan-alorrean diziplinarik gabe jokatzearen edo mailaz goragokoen aginduak ez betetzearen ondorioz Kooperatibari edo lankideei kalte larriak eragitea. Halaber, falta larriengatik ezarritako zehapenak ez betetzea.
- ll) Bezeroei orotariko kredituak eta arriskuak emateko eta, oro har, ondasunak erosteko, zerbitzuak kontratatzeko eta hirugarrenekin obligazioak hartzeko ahalmenak eta eskumenak erabiltzerakoan justifikaziorik gabeko gehiegikeria oso larriak egitea, eta ahalmen eta eskumen horiek ez dituztenek justifikaziorik gabe eta oso modu larrian berenganatzea.
- m) Bazkidearen eta Kooperatibaren irudiaren edo izen onaren kontrako jardueretan nabarmen eta sarri parte hartzea.
- n) Lana bidezko arrazoirik gabe uztea eta lanorduetan izaera oso larriko jarduera edo lan pribatuak egitea.

- ñ) Bazkideari emandako zereginak eta erantzukizunak behar bezala betetzeko oztopo oso larri diren ekintza edo ez-egiteak.
- o) Mailaz goragokoek agintekeria oso larriz jokatzea.
- p) Laneko arriskuen prebentzioaren arloan aurreikusitako betebeharrak ez betetzea, baldin eta horrek lan-istripu larria eragiten badio norberari edo hirugarrenei.
- q) Segurtasun-arauak, zibersegurtasunari buruzkoak barne, nahita edo zabarkeriaz ez betetzea, eta beste pertsona batzuen eskura jarritako baliabide material nahiz teknologikoak erabiltzea edo aipatutako baliabideak erabiliz pertsona haien ordeztuak jardutea, betiere ez-betetze horrek ondorio larriak eragiten badizkie Kooperatibari edo pertsonari.
- r) Sexu-jazarpena, hots, nahi ez duen pertsona batekin hitzez, hitzik gabe edo fisikoki edozein jokabide sexual izatea pertsona horren duintasunari erasotzeko helburuarekin edo ondorioarekin, bereziki beldurra, etsaitasuna, degradazioa edo umiliazioa sentiarazten bada.
- s) Jazarpen morala (mobbinga), hau da, lan-eremuan pertsona baten aurka luzaroan gauzatzen den abusuzko portaera edo indarkeria psikologikoa, jokabide, egitate, agindu edo hitz errepikakorren bidez helburu hau lortzen saiatzen dena: pertsona gutxietea, baztertzea edo isolatzea; haren ahalmena deuseztatzea; lanbide-sustapena edo lanpostuko iraupena etetea, eta zuzenean edo zeharka haren duintasunean edo osotasun psikikoan kalte progresiboa eta etengabea eragitea.
- t) Arraza- edo etnia-jatorrian, sexuan, erlijioan edo sinesmenetan, desgaitasunean, adinean edo sexu-orientazioan oinarritutako jazarpena. Halakotzat hartuko da diskriminazio-arrazoi horietakoren bati jarraituz gauzatutako edozein jokabide, helburutzat edo ondoriotzat duena pertsona horren duintasunari erasotzea eta beldurra, etsaitasuna, degradazioa edo umiliazioa sentiaraztea.
- u) LABORAL Kutxaren Etikaren eta Jokabide Profesionalaren Kodean ezarritako eginbeharrak ez betetzea eta jokabide desegokiak izatea (ez-betetze eta jokabide oso larriak).
- v) Izaera pertsonaleko datuak babestearen eta kapital zuritzeari eta terrorismoaren finantzaketari aurrea hartzearen alorretako eginbeharrak ez betetzea (ez-betetze oso larriak).

19. artikulua. Zigorrak

A) HUTSEGITE SOZIALENGATIK

Bat. Hutsegite arinengatik.

- . Kontseilu Errektorearen idatzizko ohartarazpena.
- . Lan-bazkideentzat ezarritako nahitaezko ekarpen minimoaren 100eko 10erainoko diruzko zigorra.

Bi. Hutsegite larriengatik.

- . Idatzizko ohartarazpena. Kontseilu Errektoreak erabakitzen badu, jendeari ezagutaraziko zaio.
- . Hurrengo bi hauteskundeetan zuzendari edo kontu-hartzaile karguetarako hautagai izateko ezintasuna.
- . Caja Laboralak ezarrita dituen finantza-zerbitzuak eta abar ezin erabili izatea gehienez urtebeterainoko epean. Dena den, egoera horrek ezin dio kalte konponezinik ekarri.
- . Lan-bazkideentzat ezarritako nahitaezko ekarpen minimoaren 100eko 50erainoko diruzko zigorra.

Hiru. Hutsegite oso larriengatik.

- . Eskubide sozial batzuk Kontseilu Errektoreak ezarriko duen epera arte kentzea. Dena den, epe hori hiru urtekoa izango da gehienez ere. Kooperatiben legediak aitortzen dituen eskubide etenezinak ezin izango dira zigor honetan sartu.
- . Entitatearen zerbitzuak ez erabili ahal izatea, gehienez ere hiru urtez. Dena den, horrek ezin izango dio kalte konponezinik eragin.
- . Lan-bazkideentzat ezarritako nahitaezko ekarpen minimoaren 100eko 400erainoko diruzko zigorra.
- . Lanetik kanporatzea.

Lau. Aurreko ataletan bazkideari eskubideak kentzearen inguruan adierazi diren zigorrak bazkideak betebeharrak ekonomikoak bete ez dituzenean edo jarduera kooperatibizatuetan Estatutu hauetan finkatu bezala parte hartzen ez duenean bakarrik ezarriko dira. Bazkideak bere egoera normaldu bezain laster bukatuko dira zigorrak.

B) LANEKO HUTSEGITEENGATIK

Bost. Hutsegite arinengatik.

- . Ahozko ohartarazpena.
- . Bi egunez, gehienez, lanik eta lan-aurrerakinik gabe uztea.

Sei. Hutsegite larriengatik.

- . Idatzizko ohartarazpena.
- . Hamabi egunez, gehienez, lanik eta lan-aurrerakinik gabe uztea.

- Kategoriaz igotzeko gaitasunik gabe uztea, gehienez ere hiru urtez.
- Lan-indizea murriztea, gehienez ere hiru urtez. 2 hamarrenekoa izango da murrizketaren muga.

Zazpi. Hutsegite oso larriengatik.

- Sei hilabetez, gehienez, lanik eta lan-aurrerakinik gabe uztea.
- Lanetik kanporatzea.

20. artikulua. Zigor-prozedurak

A) HUTSEGITE SOZIALENGATIK

Bat. Prozedurak.

Hutsegite-espedienteetako dokumentu guztiak bi aletan beteko dira, eta kopia bat bazkidearen espedientearen geratuko da artxibatuta.

Kontseilu Errektoreak egingo du karguen plegua hutsegite guztientzat, eta bazkide erruztatuari idatziz jakinaraziko dizkio zigorraren behin-behineko sailkapena eta zigor-proposamena. Bazkideak deskargua egin eta Kontseilu Errektoreari berari aurkeztu ahal izango dio, kasuan kasuko sailkapena eta zigorra finka ditzan.

Hutsegitea larria edo oso larria bada, bazkideak Kontseilu Errektorearen erabakiaren kontrako errekurtsioa aurkeztu ahal izango du Errekurtsio Batzordean, erabakiaren jakinarazpena jaso eta hogeita hamar eguneko epean.

Bi. Epe orokorrak.

a) Espedientea irekitzeko epeak.

Honako hauek izango dira hutsegiteen espedientea irekitzeko edo zigor-prozedurari hasiera emateko epeak:

- Hutsegite arinetan, bi hilabete.
- Hutsegite larrietan, lau hilabete.
- Hutsegite oso larrietan, sei hilabete.

Hutsegitea egin den eguna izango da aipatutako epeen abiapuntua. Zigor-prozedurari hasiera ematen zaionean, eten egingo da epea, eta lau hilabetez ez bada ebazpenik eman eta jakinarazi, aurrera jarraituko du berriro.

b) Hutsegitearen behin-behineko sailkapena eta zigor-proposamena jakinarazteko epea.

Epea hilabetekoa izango da kasu guztietan, eta Kontseilu Errektoreak hutsegite-espedientea irekitzea edo zigor-prozedura hastea erabaki duen eguna izango da epearen abiapuntua.

c) Deskargua egiteko epea.

Bazkide erruztatuak Kontseilu Errektoreari deskargua egiteko aukera izango du, hilabeteko epean, eta hutsegite-espeditentea ireki edo zigor-prozedura hasi dela jakinarazi zaion eguna izango da epearen abiapuntua.

d) Saillkapena eta zigorra finkatzeko epea.

Kontseilu Errektoreak hartuko du saillkapenari eta zigorrari buruzko erabakia, eta hilabeteko epea izango du horretarako, bazkide erruztatuak deskargua egin duen egunetik aurrera edo, bestela, deskargua egiteko epea bukatzen denetik aurrera.

Hiru. Errekurtsoak.

Bazkideak aukera izango du Kontseilu Errektorearen erabakiaren kontra errekurtsoa aurkezteko Errekurtso Batzordean, erabakiaren jakinarazpena jaso eta hilabeteko epean.

Errekurtso Batzordeak bi hilabete izango ditu ebazpena emateko, baina, aurretik, interesatuari entzun beharko dio.

Era berean, jakinarazpena jaso ondorengo hilabetean, bazkideak aukera izango du Kontseilu Errektoreak hartutako zigor-erabakiari edo, hala badagokio, Errekurtso Batzordearen berrespenari aurka egiteko, 34. artikuluan adierazitako prozesu-bidearen arabera.

Lau. Zigorren exekutagarritasuna.

Kanporaketetan izan ezik, zigorrak Kontseilu Errektorearen erabakia bazkideari jakinarazi zaion egunetik aurrera izango dira exekutagarriak. Kasuan kasuko hutsegiteari zein saillkapen eta zigor dagozkion adieraziko da jakinarazpenean.

Bost. Zigorrak indargabetzea.

Kontseilu Errektoreak aukera izango du bete gabe dauden zigorraldiak edo iraganean egindako zigorren oharrak indargabetzeko interesatuaren eskaeraz, baldin eta iruditzen bazaio bazkideak bere jokabidea zuzendu duela. Kanporaketak izango dira salbuespen bakarrak.

B) LANEKO HUTSEGITEENGATIK

Sei. Prozedura.

Hutsegite-espeditenteetako dokumentu guztiak bi aletan beteko dira, eta kopia bat Kooperatibako artxiboan gordeko da, lan-bazkide bakoitzaren espeditentearekin batera.

Zuzendari nagusiak egingo du karguen plegua, eta bazkide erruztatuari idatziz jakinaraziko dio zein diren hutsegitearen behin-behineko saillkapena eta zigor-proposamena. Bazkideak Kontseilu Sozialari egin ahal izango dio deskargua, kasuan kasuko saillkapena eta zigorra finka ditzan.

Bazkideak Kontseilu Sozialaren erabakiaren kontrako errekurtsua aurkeztu ahal izango dio Kontseilu Errektoreari, eta horren erabakiaren kontrako errekurtsua, era berean, Errekurtsio Batzordeari.

Zigor-proposamena bazkidea lanetik kanporatzea bada, 16. artikuluan zehaztutako prozedurari jarraitu beharko zaio.

Zazpi. Epe orokorrak.

a) Espedientea irekitzeko epeak.

Honako hauek izango dira hutsegiteen espedientea irekitzeko edo zigor-prozedurari hasiera emateko epeak:

- Hutsegite arinetan, bi hilabete.
- Hutsegite larrietan, lau hilabete.
- Hutsegite oso larrietan, sei hilabete.

Hutsegitea egin den eguna izango da aipatutako epeen abiapuntua. Zigor-prozedurari hasiera ematen zaionean, eten egingo da epea, eta lau hilabetean ez bada ebazpenik eman eta jakinarazi, aurrera jarraituko du berriro.

b) Kontseilu Sozialari deskargua egiteko epea.

Bazkide erruztatuak hogeitun egun izango ditu Kontseilu Sozialari deskargua egiteko.

c) Kontseilu Sozialak erabakia hartzeko epea.

Bazkide erruztatuak deskargua egin badu, Kontseilu Sozialak hogeita hamar eguneko epea izango du, deskargua aurkeztu dion egunetik aurrera, kasuan kasuko sailkapena eta zigorra finkatzeko.

d) Kontseilu Errektoreari errekurtsua aurkezteko epea.

Bazkideak Kontseilu Sozialaren erabakiaren kontrako errekurtsua aurkeztu ahal izango dio Kontseilu Errektoreari, jakinarazpena jaso ondorengo zortzi eguneko epean.

e) Kontseilu Errektoreak erabakia hartzeko epea.

Kontseilu Errektoreak hogeita hamar egun izango ditu aurkeztu dioten errekurtsuari buruzko erabakia hartzeko.

f) Errekurtsio Batzordeari errekurtsua aurkezteko epea.

Kontseilu Errektorearen erabakia jakinarazi ondorengo hilabetean, erabaki horren kontrako errekurtsua aurkeztu ahal izango zaio Errekurtsio Batzordeari.

Zortzi. Zigorren exekutagarritasuna.

Zigor guztiak Kontseilu Sozialari deskargua egiteko ezarri den epea bukatutakoan izango dira exekutagarriak, eta, deskargua egiten bada, organo horrek hartutako erabakia jakinarazi den egunetik aurrera.

Bazkideak ez badio zigorrari aurka egiten, Kontseilu Errektoreak erabakitako zigortzat hartuko da ondorio guztietarako.

Bederatzi. Zigorak indargabetzea.

Kontseilu Errektoreak aukera izango du bete gabe dauden zigorraldiak edo iraganean egindako zigorren oharrak indargabetzeko, interesatuak eskatuta, baldin eta iruditzen bazaio bazkideak bere jokabidea zuzendu duela. Kanporaketak izango dira salbuespen bakarrak.

21. artikulua. Bajen ondorio ekonomikoak

Bat. Bazkideak baja hartuz gero, kapital sozialari egindako ekarpenak itzultzeko eskatu ahal izango du berak edo bere eskubidedunek. Horretarako, nahitaezkoa izango da Kontseilu Errektoreak aldeko erabakia hartzea, bai eta gutxieneko kapital sozialak, baliabide propioek edo kaudimen-koefizienteak behar besteko estaldura izatea ere.

Bi. Bajaren unean, bazkideari egotzi beharreko galerak kenduko zaizkio ekarpenen zenbatekoari. Bazkideak konpentsatu edo ordaindu gabe dauzkan bajaren ekitaldi ekonomikoko galerak eta/edo aurreko ekitaldietakoak hartuko dira kontuan aipatutako kenketa egiteko.

Hiru. Bazkidearekin hitzartutako gutxieneko epea —asko jota bost urtekoa onarpen-egunetik aurrera— ez betetzearen ondoriozko arrazoirik gabeko bajetan, % 30erainoko murrizketa ere egin ahal izango zaio nahitaezko ekarpenen likidazioaren emaitzari, aurreko ataletan adierazitako doikuntzak burutu ondoren.

Lau. Kontseilu Errektoreak finkatuko du ordainketa-epea, baina bost urtekoa izango da gehieneko muga, bajaren egunetik aurrera. Bazkidea hilez gero, heriotza gertatu eta gehienez ere urtebetera ordaindu beharko zaie eskubidedunei.

Ordaintzeke dauden zenbatekoak ez dira eguneratuko, eta diruaren legezko interesak ere kobratzeko eskubidea sortuko dute.

22. artikulua. Lan-bazkideen probaldia

Lan-bazkideek, probaldian daudenean, bazkide diren aldetik dagozkien eskubide eta betebeharrak izango dituzte, honako hauek izan ezik:

- a) Bai Kooperatibak, Kontseilu Errektorearen erabakiz, bai probaldian dagoen bazkideak elkarren arteko harremanak etetea erabaki ahal izango dute libreki.
- b) Ezin izango dituzte Elkartearen organoetako karguetarako hautatu.
- c) Ez dira kapital sozialari ekarpena egitera eta sarrera-kuota ordaintzera behartuta egongo, ezta ahaldunduta ere.
- d) Probaldian Kooperatibak dituen galerek ez dute beraiengan eraginik izango, eta ez dute itzulkin kooperatiboa kobratzeko eskubiderik izango.

23. artikulua. Gizarte Segurantzaren erregimena

Kooperatibak, bere bazkide langileek Gizarte Segurantzaren onurak jaso ditzaten, norberaren konturako langileen erregimen berezia aukeratzen du. Kooperatibak Gizarte Segurantzaren aurrean obligatiodun egoera juridikoa hartuko du, eta kuotak ordaintzeko erantzukizun zuzena eta lehena izango du.

Halaber, LagunAro EPSVri egin beharreko ekarpenak ordaintzeko betebeharra bere gain hartzen du Kooperatibak, bere bazkide langileen mesederako, LagunAro EPSVren Estatutuek eta Prestazioen Erregelamenduak diotenaren arabera, bertan aurreikusitako prestazioak finantzatzeko asmoz eta, bereziki, ezinduentzako laguntza, osasun-laguntza, aldi baterako ezintasuna, haurdunaldiko arriskua, amatasuna, enplegu-laguntza, heriotzagatiko laguntza, erretiroa, alarguntasuna eta ezintasun iraunkorra.

24. artikulua. Lan-bazkideen barne-antolamendu funtzionala

Irizpide orokor hauek izango dira lan-bazkideen barne-antolamenduaren oinarriak:

- a) Kontseilu Errektoreak onartuko ditu Kooperatibako egituraren organigrama nagusiak. Horretarako, lanpostu bakoitzaren zereginen eta harremanen deskribapena egin beharko da aurretiaz.
- b) Kontseilu Errektoreak izendatuko du zuzendari nagusia. Departamentuetako zuzendariak eta goi-mailako exekutiboak ere izendatuko ditu, zuzendari nagusiak proposatuta. Helburu soziala betetzeko behar diren gainerako buruak edo exekutiboak zuzendari nagusiak izendatuko ditu.

Jokabide-ildo horretan, ahalik eta autonomiarik handiena erabiliko da, betiere, estatutu eta legeetan finkatutako mugak gainditu gabe. Lan-bazkideek aukera izango dute mailaz goragokoen kontrako erreklamazioak aurkezteko, eta Kontseilu Errektorearengana joko dute, bide exekutiboa agortu ondoren. Dena den, horrek ez du esan nahi mailaz goragokoen aginduak betetzetik salbuetsita egongo direnik.

- c) Lan-bazkide bakoitzari gehenez ere ordainduko zaizkion urteko kontsumo gordinaren aurrerakinak ez dira handiagoak izango

Mondragon Kooperatiba Taldeak une bakoitzean ezarrita dituen gehieneko lan-indizeari dagokion zenbatekoa baino.

25. artikulua. Bazkide kolaboratzaileak

Bat. Bazkide izateari arrazoi justifikaturen baten ondorioz utzi dioten lan-bazkideak izan daitezke bazkide kolaboratzaile, eta lan-bazkide izandako bazkide kolaboratzailearen alarguna ere bai, hura hilez gero.

Bi. Bazkide kolaboratzaile izateko eskaera idatziz egingo zaio Kontseilu Errektoreari, eta organo horrek ezezko erantzuna emanaz gero, errekurtsioa aurkeztu ahal izango zaio Errekurtso Batzordeari, erabakiaren jakinarazpena jaso ondorengo hogeitun egunetan. Ezin izango da, ordea, Errekurtso Batzordearen erabakiaren kontrako errekurtsorik jarri.

Hiru. Bazkide kolaboratzaileak Kooperatiba bere borondatez edonoiz uzteko aukera izango du, uzteko erabakia Kontseilu Errektoreari idatziz jakinarazi ondoren.

Kooperatibak, Estatutu hauetan zehaztutako zigor-prozeduraren arabera, bazkide kolaboratzailea kanporatzeko eskubidea izango du, hutsegite oso larriak egin baditu.

Lau. Bazkide kolaboratzaile bakoitzak boto-eskubidea izango du, Estatutuen 30. artikulua agindutakoaren arabera. Hala ere, bazkide kolaboratzaile guztien baturak ezin du boto guztien 100eko 30 gainditu.

Bost. Bazkide kolaboratzaileek egindako ekarpenek ezin izango dituzte, inolaz ere, kooperatiben legediak ezarritako mugak gainditu.

III. kapitulua. KOOPERATIBAREN ORDEZKARITZA ETA GESTIOA

26. artikulua. Organo sozialak eta Zuzendaritza

Bat. Hauek dira beharrezko organo sozialak:

- a) Batzar Nagusia
- b) Kontseilu Errektorea

Bi. Kontseilu Errektoreak zuzendari nagusia izendatuko du, ohiko enpresa-trafikoari dagozkion ahalmenak erabiliz.

Hiru. Zuzendari nagusiak Zuzendaritza Batzordearen laguntza eta aholkularitza jasoko du. Kooperatibako goi-mailako zuzendariak osatuko dute Kontseilua, eta zuzendari nagusiak zuzenduko du. Kideok Kontseilu Errektoreak izendatuko ditu, zuzendari nagusiaren proposamenari jarraikiz.

Zuzendaritza Batzordeak zuzendaritza-taldearen zereginak koordinatuko ditu eta Kontseilu Errektorea aholkatuko du. Haren zeregin nagusiak dira Kooperatibaren enpresa-garapena aurreikustea, antolatzea eta sustatzea, eta enpresa-gestioa hobetzea.

Lau. Halaber, beste organo berezi bat ere eratuko da: Kontseilu Soziala. Lan-bazkideek Kooperatiban etengabe parte hartzeaz arduratuko da, Organo Sozialei eta Zuzendaritzari alor horretan dagozkien zereginari kalterik eragin gabe. Kontseilu Soziala, gainera, lan-bazkideen ordezkaria izango da barne-erregimeneko organoetan, eta bazkideen nahien bozeramale ere bai.

Kontseilu Errektorearen organo aholkularia izango da, batik bat gai instituzionaletan, eta Zuzendaritza Nagusiaren aholkularia ere bai, lan-araubideari lotutako gaietan. Horrek ez die, ordea, kalterik egingo Kontseilu Sozialak araudi-ekimenetarako izango duen gaitasunari eta Kontseilu Errektoreak bere esku utziko dituen erabaki-ahalmenei.

Bost. Kooperatibak bere eraginkortasun eta garapenerako egoki deritzen organoak sortzeko ahalmena izango du. Zehazki, bere helburu sozio-enpresariala betetzeko, Eragiketa Batzorde bat edo gehiago sortu ahal izango ditu, eragiketa aktiboak bideratu edo arriskuak har ditzaten. Halaber, Errekurtso Batzordea eratu, eta kontu-hartzaileak aukeratuko dira.

27. artikulua. Batzar Nagusia

Bat. Batzar Nagusian bazkideak bilduko dira, legearen edo estatutuen arabera beren eskumenekoak diren gaiak aztertu eta erabakiak hartzeko. Batzar Nagusiak hartutako erabakiak lotesleak izango dira Kooperatibako bazkide guztientzat.

Bi. Batzar Nagusiak zehaztuko du Kooperatibaren politika orokorra, eta Kooperatibarentzat interesgarria den edozein gairi buruz eztabaida dezake, betiere, eguneko gai-zerrendan badago. Alabaina, Kooperatiben Legearen arabera beste organo sozial baten eskumen eskusiboak ez diren gaiei buruz erabaki dezake soilik.

Hiru. Batzar Nagusiaren eskumen eskusiboa da gai hauek hausnartu eta erabakitzea:

- a) Gestio soziala aztertzea, urteko kontuak eta kudeaketa-txostena onartzea, eta eskura dauden soberakinak ezartzea edo galerak egozte.
- b) Kontseilu Errektoreko kideak, kontu-hartzaileak, kontu-auditoreak, likidatzaileak eta Errekurtso Batzordeko kideak izendatu eta kargugabetzea, eta kontseilarien eta likidatzaileen ordainsaria zehaztea.
- c) Estatutuak aldatzea eta, dagokionean, Kooperatibaren Barne Erregimeneko Arautegia onartu edo aldatzea.
- d) Nahitaezko ekarpen berriak onartzea, kapital sozialerako ekarpenen balioa eguneratzea, bazkide berrien ekarpenak zehaztea, sartzeko kuotak edo aldian behingoak erabakitzea eta kapital sozialerako ekarpenen truke abonatu den interes-tasa finkatzea.
- e) Partaidetza-tituluak eta partaidetza bereziak jaulkitzea.
- f) Sozietatearen bat-egitea, zatiketa, eraldaketa eta deuseztapena.
- g) Kooperatibaren egitura ekonomikoan, sozialean, antolamenduzkoan edo funtzionalean funtsezko aldaketak eragingo dituzten erabakiak hartzea. Ondore horretarako, funtsezko aldaketatzat joko da onartutako azken balantzean ageri diren aktiboen balioaren edo lan-bazkideen enplegu-mailaren 25% edo gehiagori eragiten dioten aldaketak hartuko dira funtsezkotzat.
- h) Bigarren mailako kooperatibak eta talde kooperatiboak eratzea edo dagoeneko eratuta daudenetan sartzea; bestelako lankidetzak ekonomikoetan parte hartzea, legez galdagarriak diren kasuetan; izaera ordezkatzailea duten erakundeetan kide egitea, eta horietatik bereiztea.
- i) Kontseilu Errektoreko kideen, kontu-auditoreen eta likidatzaileen aurkako erantzukizun-akzio soziala gauzatzea.
- j) Legezko nahiz estatutuetakoa arau baten ondoriozko ekintzak.

Lau. Lege edo estatutuetakoa arauen arabera Batzar Nagusiak aginduzko erabakia hartu behar duen ekintzetan, ez da Batzarraren eskumena beste inoren esku uzterik egongo. Legearen arabera kooperatiba-talderen baten esku uzteko modukoak diren eskumenak izango dira salbuespen bakarrak.

28. artikulua. Ohiko eta Ezohiko Batzar Nagusiak. Deialdia

Bat. Batzar nagusiak ohikoak edo apartekoak izan daitezke.

Bi. Ohiko Batzar Nagusiaren helburu nagusiak honako hauek dira: gestio soziala aztertzea, egoki baderitzo urteko kontuak onartzea, mozkinak edo galerak nola egotzi erabakitzea eta Kooperatibaren politika orokorra finkatzea. Ohiko Batzarren gai-zerrendan, haren helburu nagusiarekin zerikusia dutenak ez ezik, Kooperatibako beste edozein gai ere sartzeko aukera egongo da.

Hiru. Gainerako batzar guztiak apartekoak izango dira.

Lau. Kontseilu Errektoreak egin beharko du Ohiko Batzar Nagusirako deia, ekitaldi ekonomikoa amaitu ondorengo sei hileko epean.

Bost. Kontseilu Errektorearen ekimenez egingo da Ezohiko Batzar Nagusirako deia, edo bestela, 500 bazkidek, elkartearen zentsuko 100eko 10ek edo gutxienez Kontseilu Sozialeko kideen bi herenek eskatzen badute.

Batzarrerako deia egiteko eskaerarekin batera, gai-zerrenda eman beharko da. Kontseilu Errektoreak eskaerari hogeita hamar egunean erantzuten ez badio, agintari judizialarengana jo eta deialdia egiteko agindua eman dezala eskatzeko eskubidea izango dute bilera-eskatzaileek.

Sei. Batzar Nagusirako deiaren iragarkia Kooperatibaren helbide sozialean eta zentro guztietan emango da ezagutzera. Gainera, Kooperatibaren esparruan oso hedatuta dauden bi egunkaritan ere argitaratuko da, Batzarra egin baino hamabost lanegun lehenago, gutxienez.

Kooperatibaren helbide sozialean eta zentroetan, Batzarra egin baino hamabost egun lehenago argitaratuko da deialdia, gutxienez. Iragarkiak edo jakinarazpenak, gehienez ere, bi hilabete lehenago egingo dira.

Zazpi. Deialdietan datu hauek adierazi beharko dira gutxienez: data, lehen edo bigarren deialdia den, eta bileraren ordua eta lekua. Halaber, gai-zerrenda ere zehatz-mehatz eta argi adieraziko da.

Lehen eta bigarren deialdiaren artean, ordu-erdiko tarte utzi beharko da.

Zortzi. Kontseilu Errektoreak finkatuko du gai-zerrenda. Dena den, zerrendan sartuko dira kontu-hartzaileek Kontseilu Errektoreari idatziz proposatutako gaiak, bazkideen 100eko 5ek edo 200 bazkidek edo gehiagok adierazitakoak, edo Kontseilu Sozialak, gutxienez kideen bi herenek erabakita, eskatutakoak ere. Edonoiz aurkeztu ahal izango dira proposamenak, baina deialdia ezagutzera eman ondorengo zortzi egunetan egin direnak bakarrik aztertuko dira lehen Batzarrean. Kontseilu Errektoreak, hala badagokio, gai-zerrenda berria Batzarra egin baino lau egun lehenago argitaratuko du, gutxienez, deialdietarako ezarrita dagoen eran.

Bederatzi. Helbide sozialaren udalerrian edo beste lantokiak dituen udalerrietako batean egingo dira Batzarrek.

29. artikulua. Batzarraren funtzionamendua

Bat. Bazkideen erdia baino gehiago bertan edo ordezkatuta badaude, Batzar Nagusia lehen deialdian eratuko da; gutxienez bazkideen 100eko 5 edo 100 bazkide bertaratu badira, berriz, bigarren deialdian.

Bi. Lehendakariak zuzenduko du Batzar Nagusia; lehendakaria ez badago, Kontseilu Errektoreko lehendakariordeak, eta hori ere ez badago, Batzar Nagusiak aukeratutako kide batek. Kontseilu Errektoreko idazkaria arituko da idazkari-lanetan, edo bestela, estatutuen arabera dagokion ordezkaria. Ordezkaria ere bertan ez badago, Batzarrak aukeratuko du idazkaria.

Aurreko paragrafoan ezarritakoaren arabera Batzarrean lehendakari edo idazkari izango diren eragin zuzena duten gaiak badaude gai-zerrendan, Batzarrak erabakiko du nortzuek beteko dituzten zeregin horiek.

Dena den, lehendakariaren lana izango da eztabaidak zuzentzea, Batzarra behar bezala garatzen dela bermatzea eta Legeak eskatutako betebeharrak formalak betearaztea.

Hiru. Organo sozialetako kideak hautatzeko edo kargugabetzeko eta kide horien kontrako erantzukizun-ekintzak gauzatzeko edo aipatutako ekintzari amore eman zein uko egiteko erabakia hartzeko, bozketa sekretua egingo da. Gai-zerrendako edozein punturi buruzko erabakia ere bozketa sekretu bidez hartuko da, Batzarrera joandako bazkideen 100eko 20k eskatuz gero.

Lau. Gai-zerrendako puntuetako bat kargu sozialak aukeratzea bada, Batzarraren lehen ordu-erdian bozkatu ahal izango dute bazkideek. Horretarako, hauteskunde-mahaia eratuko dute Kontseilu Errektoreko kide batek eta kontu-hartzaile batek.

Bost. Kooperatibak egoki funtzionatzeko bazkide ez den norbait ere Batzar Nagusian egotea komeni bada, parte hartzeko deia egingo dio Kontseilu Errektoreak. Bazkide ez direnek hitza izango dute, baina ez botoa emateko eskubidea. Dena den, Batzarrean daudenen erdiek kontrako botoa ematen badute, ez dute Batzarrean parte hartzerik izango.

30. artikulua. Boto-eskubidea

Bat. Bazkide bakoitzak boto bat izango du. Gainera, bazkide batek bere bazkide-motari dagokion gutxienerako nahitaezko kapital-ekarpena baino ekarpen handiagoa egin badu, beste boto bat izango du nahitaezko ekarpenik handiena eskatzen zaion bazkide-motaren gutxienerako nahitaezko ekarpenaren zenbatekotik gora jarritako 2.000 euroko.

Edozein modutan ere, bazkide bakoitzak boto guztien % 20 (pertsoneko kasuan) eta % 2,5 (pertsoneko kasuan) izango du gehienez.

Bi. Honako bazkide hauek ezin izango dute botorik eman:

- a) Zigor baten ondorioz, botoa emateko eskubiderik gabe geratu direnak.

- b) Bazkide erruztatuek, beren diziiplina-espeditari buruzko errekurtoa ezagutzera eman ondoren.
- c) Kontseilu Errektoreko kideek, baldin eta bozketaren bidez haien kontrako erantzukizun-ekintzak gauzatzeko edo amore eman edo uko egiteko erabakia hartu behar bada.
- d) Kontseilu Errektoreko kideren batekin, kontu-hartzaileraren batekin, zuzendariarekin edo odol- edo ezkontza-ahaidetasunezko bigarren mailara arteko senideren batekin obligazioa hartzeko Batzar Nagusiaren baimena behar duten bazkideek. Bazkide izateak berezkoak dituen Kooperatibarekiko harremanak izango dira salbuespen bakarrak.
- e) Kapital Sozialerako nahitaezko gutxieneko ekarpena egin ez duten bazkideek.

Hiru. Batzar Nagusirako deia egin baino lehen, zenbat boto sozial dauden eta bazkide bakoitzari zenbat dagozkion zehaztu beharko du Kontseilu Errektoreak. Horretarako, aurreko ekitaldi ekonomikoan bazkideek Kapital Sozialari egindako ekarpenak hartuko ditu kontuan.

31. artikulua. Ordezkaritza-eskubidea

Bat. Bazkideek beste norbait aukeratu ahal izango dute, Batzar Nagusian parte hartzeko eta botoa emateko, artikulua honetan zehaztutakoarekin bat.

Bi. Batzar Nagusiak, gai-zerrenda aztertzen hasi aurretik, bertaratutakoen zerrenda osatu eta bereizketa hau egingo du: langile kolaboratzaileak, lan- bazkideak eta gainerako bazkideak. Talde bakoitzean nor bertaratu den eta ordezkaria nork bidali duen ere adieraziko da. Kontu-hartzaileek erabakiko dute ordezkariak egokiak diren.

Hiru. Honako hauek ezin izango dira beste bazkide baten ordezkari izan:

- a) Botoa emateko eskubiderik gabe geratu direnak.
- b) Bozketan interesen bat dutenak.
- c) Kargu sozialak dituztenak.

Lau. Ordezkaritza-agiria ezeztagarria, izenduna eta idatzizkoa izango da beti, eta gai-zerrenda osoa eta botoa emateko argibideak eskatzeko atala ere izan beharko ditu. Deialdia argitaratu ondoren eta Batzarra egin aurretik egin beharko da. Ordezkariari botoa emateko argibiderik eman ez bazaio, egokiena iruditzen zaiona egingo du bozketa bakoitzean.

Bost. Bazkide bakoitzak bi boto-ordezkaritza izan ditzake gehienez, bereaz gain. Bestalde, ordezkapenen bidez jasotako botoekin eta bere botoarekin ezin izango ditu kreditu-kooperatibei buruzko legediak finkatuta dituen boto-mugak gainditu.

32. artikulua. Erabakiak hartzea

Bat. Hauteskunderakoak ez diren erabakiak hartzeko, baliozki emandako botoen erdiak baino gehiago beharko dira.

Bi. Bertaratuta zein ordezkatuta dauden boto guztien bi hereneko gehiengo indartua behar izango da indarrean den legeak ezarritako erabakiak zein honako hauek hartzeko:

1. Eraldaketa, bat-egitea edo zatiketa, bereizketa, desegitea, berrabiaraztea, aktiboaren eta pasiboaren lagapen globala, beste kreditu-erakunde batzuk eskuratzea eta, oro har, egiturazko edozein aldaketa edo antzeko emaitza duen beste edozein eragiketa.
2. Kooperatiba-talde, babes-sistema instituzional edo kooperatiboa ez den beste banku-talde batean sartzea edo baja hartzea.
3. Kooperatibaren izaera juridikoa aldatzen duen edozein.
4. Helburu eta helbide soziala eta/edo azpiegoitza operatiboa kokatuta dauden udalerritik kanpoko beste leku batera aldatze, honako kasu honetan izan ezik: aldaketa horren ondorioz helbide sozialaren udalerrria azpiegoitza operatiboarena izatea eta alderantziz. Kasu horretan aski izango litzateke legez eskatutako gehiengoa, erabakia hartzeko.
5. Estatutuetako beste edozein aldaketa.

33. artikulua. Batzarraren akta

Bat. Batzar Nagusiko idazkariak egingo du bilkuraren akta, eta datu hauek adierazi beharko ditu: bileraren lekua, eguna eta ordua; gai-zerrenda; zenbat bazkide bertaratu diren; lehen edo bigarren deialdian eratu den; aztertu diren gaien laburpena; aktan jasotzeko eskatu duten bazkideek esandakoa; zein erabaki hartu diren eta zein izan diren bozketen emaitzak.

Bi. Bilkuraren akta Batzar Nagusiak berak onetsi ahal izango du, amaitu eta gero, edo bestela, Batzar Nagusiko lehendakariak eta Batzarrean bertan aukeratutako hiru bazkidek, hamabost egunen buruan.

Edonola ere, Batzarreko idazkariak Batzar Nagusiaren Akta Liburuan idatziko ditu akta guztiak.

Hiru. Batzar Nagusiaren erabakiak hartu diren unetik aurrera hasiko dira eragina izaten.

Lau. Erabakiak inskribagarriak direnean, eskumeneko erregistroetan aurkeztu beharko dira, bertan inskribatzeko. Kontseilu Errektoreak izango du horren erantzukizuna.

34. artikulua. Batzar Nagusiaren erabakiei aurka egitea

Bat. Batzar Nagusiaren erabakiei kasu hauetan egin ahal izango zaie kontra: Legearen edo Estatutuen kontrakoak direnean eta, bazkide batek edo gehiagok onurak lortzeko, Kooperatibaren interesei kalte egiten zaienean.

Indargabetutako edo beste batez baliozki ordezkatutako erabaki sozialei ezin izango zaie kontra egin.

Bi. Legearen kontrako erabakiek ez dute baliorik izango. Aurreko paragrafoan adierazi diren gainerako erabakiak baliogabetu ahal izango dira.

Hiru. Baliorik gabeko erabakiei aurka egiteko ekintzak urtebetean iraungiko dira. Arau horrek ez ditu barne hartuko arrazoiari edo edukiari begira ordena publikoaren kontrakoak diren erabakiak.

Berrogei egunera iraungiko da baliogabetu daitezkeen erabakiei kontra egiteko epea.

Lau. Bazkide guztiek, Kontseilu Errektoreko kideek, kontu-hartzaileek, Errekurtso Batzordeak eta bidezko interesa frogatzen duten hirugarrenek izango dute baliorik gabeko erabakiei aurka egiteko legitimazioa.

Honako hauek izango dute baliogabetu daitezkeen erabakiei kontra egiteko legitimazioa: batetik, Batzarrean egondako bazkideek, baldin eta aktaren edo bilkuraren ondorengo 48 orduetan egindako agiri fede-emailearen bidez erabakiaren kontra daudela jakinarazten badute; Batzarrean egon ez direnek, botoa emateko eskubidea bidegabeki kendu zaienek, Kontseilu Errektoreko kideek eta kontu-hartzaileek.

Bost. Kapital Sozietateen Legearen testuategina onartzen duen uztailaren 2ko 1/2010 Errege Lege Dekretuak finkatutako prozesu-arauak beteko dira gai honetan.

35. artikulua. Kontseilu Errektorea

Bat. Kontseilu Errektorea kide anitzeko organoa da, eta honako zeregin hauek ditu gutxienez: goi-mailako gestioa, zuzendariak gainbegiratzea eta Kooperatiba ordezkatzea, betiere, legeari, Estatutuei eta Batzar Nagusiak finkatutako politika orokorrari men eginez.

Legeak eta Estatutuek beste organo sozial batzuei ematen ez dizkieten ahalmenak Kontseilu Errektorearen esku egongo dira.

Bi. Ahalmen zehatz hauek izango ditu Kontseilu Errektoreak:

- a) Bazkideak onartu eta kargugabetzea, estatutu hauetan zehaztutakoaren arabera.
- b) Kooperatiba erantzukizun osoz ordezkatzea edonolako ekintza eta kontratuetan.

- c) Zuzendari nagusia, areako zuzendariak, departamentu-zuzendariak eta kooperatibak parte hartzen duen administrazio-organoetan beraren ordezkari diren pertsona fisikoak izendatzea eta kargugabetzea, eta haien ahalmenak, betebeharrak eta ordainsariak zehaztea.
- d) Langileak kontratatzea, plantillak osatzea, eta betebeharrak, aginpideak, fidantzak, aurrerakinak eta gainerako ordainsariak zehaztea.
- e) Kooperatibaren jarduna antolatu, zuzendu eta ikuskatzea, eta Batzar Nagusiari Kooperatibaren Barne Araudia proposatzea.
- f) Kooperatibaren helburu soziala betetzeko beharrezkoak edo komenigarriak diren egintzak eta kontratuak gauzatzea, barne harturik ondasun higiezinak eskuratu eta besterentzea, eskubide errealak eratzea (hipotekarena eta errentamendu bereziarena barne), eta estatutu hauek Kooperatibari baimentzen dizkioten era guztietako negozioak eta eragiketak egitea.
- g) Kooperatibarentzat onuragarriak izan daitezkeen kreditu- edo mailegu-eragiketak adostea, baldin eta Batzar Nagusiaren eskumenekoak ez badira.
- h) Entitate publiko eta pribatuen aurrean bermeak ematea, eta eskubidez onartutako titulu, zor publiko eta balore higigarri eta higiezinak erostea, saltzea, izenpetzea eta gordetzea. Gainera, egoki irizten dion moduan eragin ahal izango die.
- i) Kapital sozialari borondatez egindako ekarpenen jaulkipenak onartzea, baita haien eta dagozkien harpidetzen baldintzak ere, indarreko araudiak onartzen dituen aukeren eta baldintzen barruan.

Ordaindukoak, bonuak eta obligazioak (arruntak, hipoteka-bermedunak edo beste mota batekoak), zedulak, hipoteka-transmisioko ziurtagiriak edo errenta finkoko beste edozein balore (tasa finkokoak edo aldakorrekoak, negoziagarriak edo ez negoziagarriak) jaulkitzea, pasibo hautagarrien gutxieneko errekerimendu-ratioan (MRELn) konputagarriak izateko baldintzak betetzen badituzte (ala ez), eta, oro har, beste edozein finantzaketa-formula erabiltzea, partaidetza-tituluak eta partaidetza bereziak izan ezik.

Hori guztia honako hiru baldintza hauekin:

- Akordioak kooperatibaren egitura ekonomiko, sozial, antolamenduzko edo funtzionalean funtsezko aldatetarik ez eragitea, estatutu hauetako 27. artikuluko hiru g) atalean ezarritakoaren arabera.
- Kontseilu Errektoreak onartutako i) atalean zehazten diren jaulkipen-kontzeptu guztiei dagokienez, indarrean dagoen gehieneko kopuruak ez gainditzea onartutako azken balantzean agertzen diren aktiboen balioaren % 25.
- Bileran dauden Kontseilu Errektoreko kideen bi herenetik gorako gehiengoarekin onartzea.

- j) Erabilgarri dauden fondoak, baita Erreserbakoak zein Heziketakoak eta Sustapenekoak ere, zertan inbertitu zehaztea, Batzar Nagusiaren erabakiak betez; aurrekontuak prestatzea, gastuak onartzea eta Kooperatibaren ahalduak eta ordezkariak izendatzea, kasu bakoitzean komenigarriak iruditzen zaizkion eskumenak emanez.
- k) Urteko Ohiko Batzar Nagusiari Galera eta Irabazien Kontua, Balantzea eta Kontseilu Errektoreak ekitaldi sozialean egindako gestioari buruzko azalpen-txostena aurkeztea, eta Mozkin Garbiak nola banatu proposatzea.
- l) Ohiko eta Ezohiko Batzar Nagusiak deitzea, eta batzar horietan hartutako erabakiak betearaztea.
- m) Erabakitzea Kooperatibaren alde zer eskubide eta akzio erabiltzea komeni den, bai epaitegi eta auzitegi arruntetan edo berezietan, bai estatuko, erkidegoetako lurralde-administrazioetako, probintzietako edo udalerrietako bulego, agintaritza, korporazio eta organismoetan, eta helegite ohiko eta ezohikoak jartzeko komeni diren erabakiak hartzea. Horrelakoetan, ordezkariak, prokuradoreak edo abokatuak izendatuko ditu, eta, kooperatiba ordezkariak eta defenda dezaten, beharrezko ahalmenak emango dizkie (behar den eran), honako hauetan bat etorri edo uko egiteko ere: adiskidetzetan, espedienteetan, auzietan, erreklamazioetan, helegiteetan eta edozein motatako jarduketetan. Helburua da, prozedura dagoen egoeran egonda, eten dezaten eskatzea eta behar den guztia egitea, baita zabaltasun osoz onarpen judiziala ematea ere.
- n) Kooperatibaren fondoak eta ondasunak erabili, eskatu, jaso eta kobratzea, hala partikularrei nola bulego publikoei, Kutxa Orokorreko gordailuak irekiz edo itxiz; interes sozialari komeni zaion tokietan, bankuko kontu korrontek eratzea (eskudiruzkoak, kredituzkoak edo balorezkoak) eta horietatik eskudirua edo baloreak ateratzea, eta, oro har, nazioko edo atzerriko entitateekin era guztietako banku-eragiketak egitea (baita Espainiako Bankuan ere), korrespontsalen esku dauden Kooperatibarenak erabiltzea eta kanbio-letrak egin, endosatu, abalatu, onartu, ordaindu eta negoziatzea.
- o) Pertsona jakin batzuei ahalordeak ematea, helburu jakin batzuetarako edo negozio sozialaren adar jakin batzuk zuzentzeko.
- p) Estatutu hauek ulertzerakoan sor daitezkeen zalantzak argitzea eta omisioak konpontzea, eta, gero, Lehen Batzar Nagusian horien berri ematea.
- q) Estatutu hauetan bereziki adierazita daudenak.

Hiru. Kontseilu Errektorearen ahalmenak ezagutzera ematea izan da aurreko ataleko zerrendaren xede bakarra. Beraz, zerrenda horrek ez ditu Kontseiluaren ahalmenak inola ere mugatuko Legeak Kooperatibako beste organo batzuen esku bereziki uzten ez dituen alderdietan.

36. artikulua. Kontseilu Errektorearen osaera

Bat. Kutxako Kontseilu Errektoreak gutxienez 15 eta gehienez 16 kide izango ditu. Legez Kooperatiba 16 kide izatera behartuta badago, kontratu mugagabea duen Kooperatibako langile bat izango da azken kide hori, eta ezingo da aldi berean beste erakunde bateko langile aktiboa izan, ezein tituluren bidez ere. Gainerako kontseilarien agintaldi eta erregimen berak izango ditu, eta Kooperatibaren araudian aurreikusitako baldintzetan aukeratu eta kargugabetu ahal izango da.

Bost kide lan-bazkideen artean aukeratuko dituzte.

Bi. 37. artikuluan zehaztutako debekurik ez duten bazkideak baino ezin izango dira aukeratu Kontseilu Errektoreko kide izateko. Kontseiluko kideren bat pertsona juridikoa bada, pertsona fisiko bat aukeratu beharko du karguari dagozkion funtzioak bete ditzan.

Ezingo dira kontseilari izan, ezta hautagai ere, Kooperatibako kontseilariak eta funtsezko langileak hautatzeko eta horien egokitasuna ebaluatzeko prozedurari buruzko eskuliburuan ezarrita dauden egokitasun-irizpideen eta -prozeduren arabera Kooperatibaren barne-egokitasunaren balioztapena gainditzen ez duten pertsonak. Horrenbestez, balioztatze-prozesua egoki osatzeko nahikoa denbora izateko, hautagai izan nahi dutenek beren asmoa entitateari jakinarazi beharko diote, aurkeztu nahi duten hauteskunde-prozesukoaren aurreko urteko abenduaren 31 baino lehen.

Era berean, honako hauek ezin izango dira hautagai izan: aurrehautagaitza epe barruan eta Batzar Nagusiaren Erregelamenduaren 25. artikuluan ezarritakoarekin bat etorritik aurkezten ez dutenak.

Hiru. Batzar Nagusiak aukeratuko ditu, bozketa sekretuz, kontseilariak, eta boto gehien lortu dituztenak izango dira Kontseiluko kide.

Lau. Lehendakaria, lehendakariordea eta idazkaria ere aukeratuko dira. Kargu horiek Kontseilu Errektorera hautatutakoek aukeratuko dituzte euren artean.

Bost. Kontseilu Errektoreko kideek bost urte emango dituzte karguetan. Batzar Nagusiak berrautatu egin ahal izango ditu, nahi adina aldiz eta iraupen bereko aldietan, baina ezingo dute karguan jarraitu 65 urte bete ondoren. Kontseilariak agintaldia amaitzen zaienean aldatuko dira, bakoitzaren hautaketa-data aintzat hartuta.

Sei. Kontseiluko kideek karguei uko egiteko eskubidea izango dute. Norbaitek uko egin duelako, Kontseilu Errektorea balioduna izateko adina kide ez badaude, Batzar Nagusirako deia egingo dute kideek eta beren zereginetan jarraitu beharko dute Batzarra bildu eta hautatuak karguaz benetan jabetu arte.

Aurrekoa alde batera utzi gabe, oro har, agintaldia amaitzen duten edo beste edozein arrazoiengatik agintaldia amaitu aurretik kargua uzten duten kontseilariak euren karguan jarraituko dute, harik eta ordezteko titular gisa aukeratutako pertsonak kargua hartu arte. Espainiako Bankuaren egokitasun-balioztapena gainditzen dutenean hartuko dute kargua, erakunde horren Goi Mailako Karguen Erregistroak kontseilari berriak inskribatu direla jakinarazten duenean edo unean uneko araudiaren arabera egokia denean.

Zazpi. Kontseilu Errektoreko kideak edonoiz kargugabetzeko aukera egongo da, Batzar Nagusiak erabakitzen badu, legeak ezarritako gehiengoaren bidez.

Zortzi. Lehendakariak aldi batez bertan egoterik ez badu, lehendakariordeak ordezkaturiko du. Eta idazkaria ez dagoen aldietan, berriz, Kontseiluko kiderik gazteenak egingo ditu haren lanak.

Bederatzi. Kontseilu Errektoreak Ikuskaritza Batzordea, Izendapenen Batzordea, Ordainsarien Batzordea eta Arrisku Batzordea izendaturiko ditu bere baitan, bai eta Kooperatibaren gobernantza egokirako komenigarritzat jotzen dituen beste batzorde batzuk ere.

Batzorde horien eskumenak, osaera, egitura eta funtzionamendua Kontseilu Errektorearen erregelamenduan arautuko dira; betiere, unean-unean indarrean dagoen eta batzorde bakoitzak nahitaez bete behar duen araudiaren arabera.

37. artikulua. Ezintasunak eta bateraezintasunak

Bat. Ezingo dira Kontseilu Errektoreko kide izan:

- a) Kooperatibaren jarduerekin lotutako funtzioak dituzten administrazio publikoetako goi-karguak eta gainerako langileak, salbu eta lan egiten duten erakunde publikoaren ordezkartzan bada.
- b) Beraien edo inoren kontura Kooperatibarenarekiko lehiakorrak edo osagarriak diren jarduerak egiten dituztenak, baldin eta, dagokionean, Batzar Nagusiaren baimena jaso ez badute.
- c) Adingabeak eta 65 urtetik gorakoak.
- d) Porrot eginak eta birgaitu gabeko konkurtsopekoak, legeak gaitasunik gabe utzi dituenak, kargu publikoetarako gaitasuna kenduz zigortutakoak, legeak edo gizarte-xedapenak larriki ez betetzeagatik eta, batik bat, jabetzaren kontrako delituak egiteagatik zigortuak eta, azkenik, diziplina-espeditente bidez kreditu-erakundeetako kontseilari eta zuzendari izateko gaitasuna kenduta dutenak.
- e) Beste kreditu-erakunde batzuetako kontseilariak, administrariak edo goimailako zuzendariak, baldin eta kapital sozialean parte hartzen ez badute.
- f) Lautik gora kreditu-erakundetako Administrazio Kontseiluko kide direnak. Ondore horietarako, ez dira kontuan hartuko kreditu-erakundeen administrazio-kontseiluetako karguak, baldin eta interesatuak, ezkontideak edo aurreko edo ondorengo ahaideek, batera zein banaka, kapital soziala Administrazio Kontseiluko kide-kopuruaz zatituz ateratzen den zenbatekoa baino akzio gehiagoren jabe badira.
- g) Beren aldetik edo beste pertsona edo entitate batzuen ordezkartzan entitatearekin mugaeguneratutako zor galdagarriak dituztenak, eta karguan daudela Kooperatibarekin hartuta dauzkaten betebeharrak bete ez dituztenak.

- h) Egokitasun-balioztapena gainditzen ez dutenak, estatutu hauetako 36. artikuluan zein kontseilariak eta funtsezko langileak hautatzeko eta horien egokitasuna ebaluatzeko prozedurari buruzko eskuliburuan ezarritako irizpide eta prozeduren arabera.

Bi. Zuzendari nagusia ezin da Kontseilu Errektoreko kide izan, karguak bateraezinak baitira. Bateraezintasunak haien odol- edo ezkontza-ahaidetasunezko bigarren mailara arteko senideengan ere izango du eragina. Era berean, kontu-hartzaileak ere ezin dira Kontseilu Errektoreko kide izan, karguak bateraezinak direlako.

Hiru. Inor ezin da, aldi berean, hiru kooperatiba-elkartetako baino gehiagoko kontseilu errektoreetako kide izan.

Lau. Kontseiluko kide edo zuzendariren bati artikuluko honetan zehaztutako debekuren bat egokituz gero, berehala geratuko da kargugabetuta, edozein bazkidek eskatuta; dena dela, erantzun egin beharko die jokaera desleiala dela-eta izan ditzakeen erantzukizunei. Karguen artean bateraezintasunak badaude, kasuan kasuko kideak bat aukeratu beharko du, bigarren kargurako hautatu ondorengo bost egunetan. Hori egiten ez badu, bigarren izendapenak ez du baliorik izango.

38. artikulua. Kontseilu Errektorearen funtzionamendua

Bat. Kontseilu Errektoreak hilean behin egingo ditu ohiko bilerak; apartekoak, berriz, lehendakariak, gutxienez bi kidek, zuzendari nagusiak edo Kontseilu Sozialak — kideen gehiengoak arrazoiturik— eskatzen dutenean egingo dira. Eskarari hamar egunetan erantzuten ez bazaio, eskaera aurkeztu duenak bilerarako deia egiteko eskubidea izango du, baina horretarako, gutxienez Kontseiluko kideen herenak berarekin bat etortzea lortu beharko du.

Bi. Lehendakariak egingo ditu Kontseilu Errektorearen bileretarako deiak, aurreko atalean aurreikusitako kasuan izan ezik. Zuzendari nagusiari, Kooperatibako teknikariei eta gai sozialak egoki bideratzeko interesa dutenei ere egin ahal izango die bileran parte hartzeko deia.

Hiru. Kontseilua baliozki eratuko da, bilerara kideen erdiak baino gehiago agertzen direnean. Kontseiluko kideek ezingo dute ordezkariarik bidali.

Lau. Erabakiak hartzeko, nahitaezkoa izango da baliozko botoen erdiak baino gehiago lortzea, indarrean dagoen legedian aurreikusitako kasuetan izan ezik.

Kontseiluko kide bakoitzak boto bat izango du. Lehendakariaren botoak ebatziko ditu berdinketak.

Bost. Bilera-aktetan, eztabaiden laburpenak, erabakien testuak eta bozketen emaitzak jasoko dira. Lehendakariak eta idazkariak sinatuko dituzte aktak.

39. artikulua. Kontseiluko kideen ordainsariak

Gestio zuzeneko lanak gauzatzen dituztenean ordainduko zaie Kontseilu Errektoreko kideei, eta lan-bazkideentzat ezarritako ordainsari-mailen arabera zenbatekoa jasoko dute. Dena den, beren funtzioak betetzerakoan dituzten gastuak ordaindu egingo zaizkie.

40. artikulua. Kontseilu Errektoreko kideen erantzukizunak

Kontseilu Errektoreko kideek eragindako kalteei dagozkien erantzukizunak finkatzeko. sozietate anonimoetako administratzaileentzat xedatutako arauari jarraituko zaie. Batzar Nagusiak gehiengo arruntaren bidez hartu beharko du erantzukizun-ekintza gauzatzeari buruzko erabakia, eta, gainera, ez da beharreako izango puntu hori gai-zerrendan egotea.

41. artikulua. Kontseilu Errektorearen erabakiei aurka egitea

Bat. Ustez baliogabeak diren edo baliogabetu daitezkeen Kontseilu Errektorearen erabakiei aurka egin ahal izango zaie bilkuraren ondorengo hilabetean edo bi hilabeteetan, hurrenez hurren. Erabakia hartu den egunean hasiko da aurka egiteko epea Kontseiluko kideentzat, eta horren berri izan duten egunean, berriz, gainerakoentzat, betiere, erabakia hartu zenetik urtebete igaro ez bada.

Bi. Bazkide guztiek eta aldeko botoa eman duten zein abstenitu diren Kontseilu Errektoreko kideek izango dute erabaki baliogabeei aurka egiteko eskubidea.

Honako hauek izango dute baliogabetu daitezkeen erabakien kontrako ekintzak bideratzeko eskubidea: Kontseiluaren bilerara joan eta aktan erabakiaren kontra daudela jakinarazi dutenek, bileran izan ez direnek, botoa emateko eskubidea bidegabeki galdu dutenek, kontu-hartzaileek eta bazkideen % 5ek.

Hiru. Gainerako alderdietan, Batzar Nagusiaren erabakiei aurka egiteko ezarritako prozedurari jarraituko zaio.

42. artikulua. Zuzendari nagusia

Bat. Kontseilu Errektoreari dagokio zuzendari nagusia izendatu, kontratatu eta kargugabetzea. Edozein unetan kargugabetu ahal izango dute, Kontseiluko kideen erdiek baino gehiagok erabakiz gero. Edonola ere, 65 urte betetakoan kargua utzi egin beharko du.

Bi. 37. artikuluan zehaztutako ezintasun edo bateraezintasunen bat dutenak ezin dira zuzendari izan. Zuzendari nagusiak ezin du kargu bera edo baliokidea bete, eta ezin da kontseiluko kide ere izan beste kreditu-entitate, kooperatiba edo merkataritza-sozietate batean, betiere, Kooperatibaren ordezkartzan ez bada.

Hiru. Eman dizkioten ahalmenak izango ditu zuzendariak. Honako hauek, besteak beste:

- a) Kooperatibaren ohiko norabide eta trafikoari dagozkion gaiak.
- b) Urteko Gestio Plana eta Plangintza Estrategikoa egin eta Kontseilu Errektoreari proposatzea; horretarako ekintzak finkatu eta garatzea.
- c) Langileei, inbertsioei, finantzei eta marketinari buruzko politikak finkatu eta proposatzea; erabakiak hartzea eta haiek gauzatzeko behar diren neurriak ezartzea.
- d) Departamentuetako zuzendarien eta goi-exekutiboan inguruko izendapenak eta kargugabetzeak Kontseilu Errektoreari proposatzea; helburu soziala betetzeko behar diren gainerako buru eta exekutiboak izendatzea.
- e) Era guztietako administrazio- eta ezarpen-ekintzak burutzea, eta era guztietako eskubideak eta ondasunak salerostea.
- f) Bazkideak edo soldatapeko langileak kontratatzea, eta kasuan kasuko kontratuak sinatzea.
- g) Kooperatiba edozein agintariren eta, oro har, hirugarrenen aurrean ordezkatzeta.
- h) Ahalordeak ematea Kooperatibako bazkideen, langileen eta hirugarrenen alde.
- i) Batzar Nagusiak eta Kontseilu Errektoreak emandako jarraibideak garatzeko eta gauzatzeko beharrezkoak izango diren bestelakoak.

Zuzendariaren eskumen izango dira, halaber, lehendakariari Kontseilu Errektorera bilera-deia egiteko eskatzea eta hirugarrenekin eragiketarako egiteko erabakiak hartzea, betiere 13/1989 Legearen 4.2. artikuluan zehaztutako mugak gainditu gabe.

43. artikulua. Kontu-hartzaileak

Bat. Batzar Nagusiak hiru kontu-hartzaile titular eta hiru ordezkari aukeratuko ditu, bozketa sekretuaren bidez eta boto-kopururik handienaren arabera.

37. artikuluan zehaztutako debekurik ez duten bazkideak soilik aukeratu ahal izango dituzte kontu-hartzaile. Bazkidea pertsona juridikoa bada, 36.Bi artikuluan zehaztutakoari jarraituko zaio.

Bi. Kontu-hartzaileak hiru urtez arituko dira jarduera horretan, baina kideak nahi beste aldiz aukeratu ahal izango dituzte berriro.

Hiru. Kontu-hartzaileak ez du ordainsaririk jasotzeko eskubiderik izango bere kargua betetzeagatik, baina konpentsazioa emango zaio karguak eragindako gastuengatik.

Lau. 40. artikuluan erantzukizunei buruz adierazitakoa aplikatuko zaie kontu-hartzaileei, baina haien erantzukizuna ez da solidarioa izango. Kontu-hartzaileak ezin

dira zuzendari, Kontseilu Errektoreko kide eta Errekurtso Batzordeko kide izan, karguak bateraezinak baitira, eta bateraezintasunak haien odol- edo ezkontza-ahaidetasunezko bigarren mailara arteko senideengan ere izango du eragina.

Bost. Kontu-hartzaileek eginkizun eta ahalmen hauek izango dituzte:

- a) Batzar Nagusirako emandako ordezkari buruz erabakitzea, eta Batzar Nagusiaren erregelamenduan organo sozial horren funtzionamenduari buruz ezarritako gainerako funtzioak gauzatzea.
- b) Kontseilu Errektoreari ohiko Batzar Nagusirako deia egiteko eskatzea, ekitaldia itxi denetik 6 hilabete igaro badira eta deia egin ez bada.
- c) Ezohiko Batzar Nagusia egiteko eskatzea.
- d) Batzar Nagusiko gai-zerrendarako proposamenak egitea.
- e) Batzar Nagusiaren erabakiak legearen edo estatutu hauen kontrakoak direnean, aurkaratzeko ekintzak abiatzea.
- f) Aplikagarri den legeriatik eratorritako gainerakoak.

44. artikulua. Errekurtso Batzordea

Bat. Errekurtso Batzordea sortuko da, ondorengo izapideak egiteko eta ebazpenak emateko:

- a) Kontseilu Errektoreak bazkideei ezarritako zigorren kontrako errekursoak.
- b) Kontseilu Sozialak Kontseilu Errektoreak kontsumo-aurrerakinei buruz hartutako erabakien kontra jarritako errekursoak.
- c) Kooperatiben legedian eta Estatutu hauetan aurreikusitako gainerako errekursoak.

Errekurtso Batzordearen erabakiak derrigorrez betetzekoak izango dira.

Bi. Errekurtso Batzordeak hamabi kide izango ditu. Batzar Nagusiak aukeratuko ditu, modu paritarioan, lan-bazkideen taldean eta gainerako bazkideen artean, bozketa sekretuaren bidez.

Kontseilu Errektoreko kideak, Kontseilu Sozialekoak, Zuzendaritza Batzordekoak eta kontu-hartzaileak ezin dira Errekurtso Batzordeko kide izan, eta bateraezintasunak Kontseilu Errektoreko kideen eta kontu-hartzaileen odol- edo ezkontza-ahaidetasunezko bigarren mailara arteko senideengan ere izango du eragina.

Batzordeko kideek lehendakaria eta idazkaria aukeratuko dituzte euren artetik.

Hiru. Kontseiluko kideak lau urte egongo dira karguetan, baina aukeratu ahal izango dituzte berriro.

Lau. Errekurtso Batzordearen erabakiak baliozkoak izateko, nahitaezkoa izango da kideen erdiak gehi bat egotea bileran.

Bertaratutako gehiengo soila izango da erabakiak hartzeko oinarria, eta kideek ezin izango dute beren botoa beste inoren esku utzi. Bozketetan berdinketak daudenean, lehendakariaren botoak erabakiko du emaitza, diziplinaren alorreko erabakiak hartu behar direnean izan ezik.

Bost. Batzordeko kideek epaile eta magistratuentzat finkatuta dauden arrazoi berak izango dituzte abstentzio- eta ezespen-aukeretarako.

Sei. Lehendakariak eta idazkariak sinatuko dituzte bilera-aktak, eta horiek erabakien testua jasoko dute.

Aipatutako erabakiak, borondate sozialaren isla diren aldetik, berehala betetzekoak eta behin betikoak izango dira, eta agintari judizialaren aurrean errekurtsoa jartzeko aukera egongo da, Batzar Nagusiak hartutako erabakietan bezala.

IV. kapitulua. EKONOMIA-ARAUBIDEA

45. artikulua. Kapital soziala

Bat. Bazkideen nahitaezko eta borondatezko ekarpenek osatuko dute kapital soziala.

Bi. Gutxienerako kapital soziala hamar milioi eurokoa izango da, eta erabat ordainduta egon beharko du.

Hiru. Ekarpenak titulu izendunen bidez abonatu dira, eta ehun euroko balio nominala izango du titulu bakoitzak. Dena den, titulu anizkoitzak ere jaulki ahal izango dira, baina ez dira balore-titulutzat hartuko.

Lau. Bazkide bakoitzaren ekarpenak ezin izango dira guztira kapital sozialaren 100eko 20 baino handiagoak izan, bazkidea pertsona juridikoa denean, eta 100eko 2,5etik gorakoak, pertsona fisikoen kasuan. Kooperatiba-sozietate ez diren pertsona juridikoen ekarpenak guztira ez dira kapital sozialaren ehuneko 50etik gorakoak izango.

Bost. Ordaindutako ekarpenek interesak sortuko dituzte, eta Batzar Nagusiak finkatuko du intereson tasa, betiere, lege ezarrita dagoen gehiengoa gainditu gabe.

Sei. Ekarpenak itzultzeko, honako baldintza hau bete behar da: gutxienerako kapital sozialak, baliabide propioek eta kaudimen-koefizienteak beharrezkoa baino estaldura txikiagoa izan dezaten ez eragitea. Kapital sozialerako ekarpenak itzultzeko, dena den, Kontseilu Errektoreak aldeko erabakia hartu beharko du aurrena.

46. artikulua. Nahitaezko ekarpenak

Bat. Bazkide-mota eta bazkideek Kooperatibarekin duten jarduera-maila kontuan hartuta finkatzen dira gutxienerako nahitaezko ekarpenen zenbatekoa eta dagokien titulu kopurua. Hauek izango dira zenbatekoak:

- a) Pertsona fisikoak: 2.000 €
- b) Pertsona juridikoak: 10.000 €
- c) Lan-bazkideak: 13.000 €.

Bi. Harpidetzen direnean osorik ordaindu beharko dira gutxienerako nahitaezko ekarpenak. Lan-bazkideak izango dira salbuespen bakarra, harpidetutakoan 100eko 25 ordaindu beharko baitute, eta, gainontzekoa, gehienez ere bi urtean.

Hiru. Batzar Nagusiak finkatuko ditu, urtean behin, bazkide berrientzako gutxienerako nahitaezko ekarpenak.

Lau. Batzar Nagusiak nahitaezko beste ekarpen batzuk ere finkatu ahal izango ditu, eta zenbatekoak, ordaintzeko epeak eta baldintzak ere ezarriko ditu.

47. artikulua. Borondatezko ekarpenak

Batzar Nagusiak eta Kontseilu Errektoreak kapital sozialerako borondatezko ekarpenak onar ditzakete. Erabakian, gehieneko zenbatekoak eta harpidetzeko baldintzak eta epeak jakinaraziko dituzte. Harpidetzeko gehieneko epea sei hilabetekoa izango da, erabakia hartu den egunetik zenbatzen hasita.

48. artikulua. Ekarpenak nola eguneratuko diren

Bat. Zuzenbide komuneko sozietateentzat finkatuta dauden baldintza eta onura berak erabiliko dira Kooperatibaren Balantzea eguneratzeko, Batzar Nagusiaren akordioari jarraituz.

Bi. Gainbalioa erabiltzeko ezarritako baldintzak bete ondoren Batzar Nagusiak erabakitzen badu, bazkideek kapital sozialari egindako ekarpenen balioa eguneratzeko edo nahitaezko zein borondatezko erreserba-fondoak handiagotzeko erabiliko da gainbalio hori, ekitaldi batean edo hainbat ekitalditan. Egoki irizten zaion proportzioa finkatuko da, eta ez dira gaindituko balantzeak eguneratzeari buruzko araudietan erabilgarritasunerako ezarrita dauden mugak. Hala ere, konpentsatu gabeko galerak egonez gero, horretarako erabiliko da gainbalioa, lehenbizi.

49. artikulua. Ekarpenak nola eskualdatuko diren

Bat. Bizien artean, beste bazkide batzuei eta eragiketaren ondorengo hiru hiletan bazkide egin dituztenei soilik eskualdatu ahal izango zaizkie ekarpenak.

Horretarako, baldintza hauek bete beharko dira:

- a) Ekarpenak eskualdatu dituen bazkideak une bakoitzean indarrean dagoen gutxieneko ekarpena izaten jarraitu beharko du, eragiketa burutu ondoren.
- b) Eskualdaketa ez da erabiliko bazkide berri batek gutxieneko nahitaezko ekarpena egiteko.
- c) Hartzaileak ezingo ditu kapital sozialari egin dakizkiokeen ekarpenen mugak gainditu.
- d) Ekarpenak eskualdatzeko asmoa Kontseilu Errektoreari jakinarazi beharko zaio, gutxienez hilabete lehenago, organo horrek legeen eta estatutuen arabera aplikagarri diren mugak eta baldintzak betetzen direla egiazta dezan.

Bi. Ekarpenak heriotzaren ondoriozko oinordetza bidez eskualdatu ahal izango dira, baina nahitaezkoa izango da eskubidedunak bazkideak izatea edo sei hilabete baino lehen bazkide egitea.

50. artikulua. Sarrera-kuotak

Batzar Nagusiak urtean behin erabakiko du zenbateko sarrera-kuota ordaindu beharko duten bazkide berriek, baina kuota ezin izango da inoiz nahitaezko ekarpenen 100eko 25 baino handiagoa izan.

Legezko xedapenei jarraiki, kuota hori banagarria ez den Nahitaezko Erreserba Fondoan sartuko da.

51. artikulua. Bazkide laguntzaileen ekonomia-araubidea

Bat. Lan-bazkideentzat une bakoitzean finkatuta dagoen nahitaezko ekarpena ordaindu beharko dute bazkide kolaboratzaileek gutxieneko nahitaezko ekarpenentzat.

Bi. Bazkide kolaboratzaileek ez dizkiote ekarpen gehiago egin behar izango kapital sozialari. Halaber, ez dute izango ez borondatezko ekarpenik egiterik, ez kolaboratzaile ez diren bazkideen ekarpenak eskualdaketa bidez eskuratzetik.

Hiru. Gainerako bazkideentzat finkatutako baldintza berak erabiliko dira bazkide kolaboratzaileen ekarpenak eguneratzeko.

Lau. Ez dute itzulkinak jasotzeko eskubiderik izango, baina ezarritako interesa sortuko dute.

52. artikulua. Ekitaldiko emaitza

Emaitzen kontuko saldoa zehazteko, gainerako kreditu-erakundeetako irizpide berak erabiliko dira, eta hirugarrenekin egindako eragiketen ondoriozko emaitzak eta gainbalioak nahiz edonolako ezohiko emaitzak ere hartuko dira kontuan. Gainera, Kreditu Kooperatibei buruzko Legearen eta Araudiaren arabera, kapital sozialari egindako ekarpena dela-eta bazkideei ordaindutako sariak ez dira sozietatearen ustiapen-kostu edo -gastutzat hartuko, Kooperatiben legeria fiskalean ezarritakoa alde batera utzi gabe.

53. artikulua. Soberakinen aplikazioa

Bat. Emaitzen kontuko saldo hartzekoduna, aurreko artikuluan adierazi den moduan finkatua, izango da ekitaldiko soberakin garbia. Aurreko ekitaldietako galerak estali eta ordaindutako kapitalerako interesak kendu ondoren finkatuko da soberakin erabilgarriaren zenbatekoa, legeak ezarritako mugak gainditu gabe, jakina.

Bi. Nahitaezko kapitala edo kaudimen-koefizientea estaltzearen ondorioz sortutako betebeharrak bete ondoren, honela erabiliko dira soberakinak:

- a) Gutxienez 100eko 50, Nahitaezko Erreserba Fondoa zuzkitzeko.
- b) 100eko 25, gehienez, sozietatearen eta Kooperatiba arteko sustapen-beharrei erantzuteko. Zehatz-mehatz, gutxienez 100eko 10 Heziketako

eta Sustapeneko Fondora bideratuko da, eta gehienez 100eko 15 Kooperatiba arteko Fondo Sozialera.

- c) Gainerakoa Batzar Nagusiaren esku geratuko da, eta hark honela banatu ahal izango du: bazkideentzako itzulkinetarako, Borondatezko Erreserba Fondoetarako edo antzekoetarako.

Kooperatiba-itzulkinetarako zenbatekoa erdibanatu egingo da lan-bazkideen eta gainerako bazkideen artean.

Lan-bazkideei lan-aurrerakinen arabera abonatuko zaizkie itzulkinak, eta gainerako bazkideei Kooperatibarekin egindako eragiketen arabera.

54. artikulua. Galerak nola egotziko diren

Galerak Kooperatibaren baliabide propioen kargura egotziko dira. Xede horrekin, Batzar Nagusiak erabaki beharko du zenbat egotziko dien Nahitaezko Erreserba Fondoari edo dauden borondatezko erreserbei, eta zenbat kenduko dion kapital sozialari, estornu kooperatibo gisa. Estornu horiek itzulkinetarako finkatutako irizpide beren arabera esleituko dira.

V. kapitulua. DESEGITEA ETA LIKIDAZIOA

55. artikulua. Desegiteko arrazoiak

Bat. Hauek dira Kooperatiba desegiteko arrazoiak:

- a) Batzar Nagusiak bertaratutako eta ordeztutako bazkideen bi hereneko gehiengoarekin hala erabakitzea.
- b) Arrazoi justifikaturik gabe kooperatibako organoak edo jarduera bi urtez geldirik egotea, eta, ondorioz, funtzionatzeko modurik ez egotea.
- c) Bazkide-kopurua legeak finkatutako minimotik behera jaitea edo kapital soziala estatutu hauetan ezarritako minimotik behera murriztea, eta urtebetean egoera ez leheneratzea.
- d) Helburu soziala betetzeko beharrezkoa izatea edo helburu soziala lortzerik ez egotea.
- e) Bat-egitea, xurgapena eta erabateko zatiketa.
- f) Legediak finkatutako bestelako edozein arrazoi.

Bi. Bat ataleko b), c), d) edo f) kasuak egokituz gero, Kontseilu Errektoreak Batzar Nagusirako deia egin beharko du, kasuan kasuko kasuaren berri izan eta hilabeteko epean, Batzarrak hartu beharko baitu desegiteko erabakia. Bazkide guztiek izango dute Kontseilu Errektoreari Batzar Nagusirako deia egin dezala eskatzeko eskubidea, desegiteko bidezko arrazoiren bat dagoela uste badute.

Desegiteko erabakia hartzeko, aski izango da botoen gehiengo soilak lortzea. Batzarrerako deirik egin ez bada edo Batzarrak ez badu desegiteko erabakirik hartu, edonork eskatu ahal izango du Kooperatiba judizialki desegitea.

Hiru. Sozietatea desegin eta gero, likidazioari ekingo zaio, bat-egite, xurgapen edo banaketetan izan ezik.

56. artikulua. Likidazioa

Bat. Likidazio-garaia irekitakoan, hiru likidatzaile izendatuko ditu Batzar Nagusiak, eta indarrean dagoen legedian ezarritako funtzioak izango dituzte.

Desegin eta bi hilabetera ez bada likidatzailerik aukeratu, Kontseilu Errektoreak edo beste edozein bazkidek izango dute lehen auzialdiko epaileari haiek izendatzeko eskaera egiteko eskubidea.

Bi. Sozietateko botoen 100eko 20k egin ahal izango dio lehen auzialdiko epaileari likidazio-eragiketak fiskalizatuko dituen kontu-hartzailea izendatzeko eskaera.

Hiru. Likidatzaileak izendatu arte, Kontseilu Errektoreak jarraituko du Sozietatearen ordezkaritza- eta gestio-lanak betetzen, sozietateak jarduerarik ez izatearen ondorioz kalterik sor ez dadin; sozietatearen ondasunei eustea ere haren erantzukizuna izango da.

Lau. Likidatzaileak izendatutakoan, eta horiek lanean hasi aurretik, Kontseilu Errektoreak likidazioari ekin zaion egunari dagozkion inbentarioa eta balantzea sinatuko ditu beraiekin batera.

Kontseilu Errektoreko eta Zuzendaritzako kideek ezinbestez eman beharko dituzte likidatzaileek eragiketak errazteko eskatutako informazioak eta aurrekariak.

Bost. Sozietateak kaudimenik ez badu, konkurtso-deklarazioa eskatu beharko dute likidatzaileek, konkurtso-leggedian ezarrita dauden epeetan.

57. artikulua. Sozietatearen ondasunak eta azken balantzea nola esleituko diren

Bat. Sozietatearen ondasunak ezin izango dira ez esleitu ez banatu, harik eta zor guztiak kitatu, esleipena egin eta mugaeguneratu gabeko kredituak ordainduko direla bermatzen den arte.

Bi. Zor horiek kitatutakoan, sozietatearen gainerako ondasunak ordena honen arabera esleituko dira, menpeko finantzaketan hitzartutakoari kalterik egin gabe:

- a) Heziketako eta Sustapeneko Fondoa Kooperatiba elkartuta dagoen federazio-erakundearen esku geratuko da. Halakorik ez badago, Batzar Nagusiak erabakiko du zer federaziori emango zaion.
- b) Bazkideei egiaztatuta duten kapital sozialerako ekarpenen zenbatekoa itzuliko zaie, aurreko ekitaldietako irabaziak edo galerak ordaindu edo kendu ondoren, eta hala badagokio, eguneraturik. Ekarpeneak itzultzean, guztiek izango dute maila bera, eta ez da inolako hurrenkerarik izango ekarpenen artean, bazkide- edo ekarpen-mota edozein dela ere.
- c) Borondatezko erreserba-fondo banagarrietako partaidetzak itzuli egingo zaizkie bazkideei.
- d) Gainerako ondasun likidoak, baleude, Batzar Nagusiak erabakitzen duen kooperatibaren edo federazioren esku jarriko dira.

Hiru. Sozietatearen zorrak kitatu ondoren, Azken Balantzea egingo dute likidatzaileek, eta Batzar Nagusiak onetsi egin beharko du, bai eta, aurreko atalean adierazitakoari jarraikiz, aktiboa banatzeko egingo den proiektua ere.

58. artikulua. Azkentzea

Likidazioa bukatu ondoren, sozietatearen azkentze-eskritura publikoa egingo dute likidatzaileek, eta legeak eskatutako edukiak jasoko ditu. Kooperatiben Erregistroan inskribatuko dute, eta Kooperatibaren liburuak eta dokumentuak bertan utziko dituzte.

Lehen xedapen gehigarria. Epeak nola zenbatuko diren

Estatutu hauetan egunka finkatu diren epeetan, lanegunak hartuko dira kontuan, ez jaiegunak.

Hilabeteka edo urteka finkatutako epeak, berriz, datatik datara iraungo dute. Muga-egunaren hilean hasierako egunaren parekorik ez badago, hilabeteko azken egunean bukatuko da epea. Eta azken eguna laneguna izan ezean, hurrengo lehen lanegunera luzatuko da epea.

